

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de DREPT
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	II - Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Drept european

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Drept constituțional european						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. dr. Marius Balan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. dr. Marius Balan						
2.4 An de studiu	1	2.5 Semestru	1	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					41
Tutoriat					1
Examinări					2
Alte activități.....					-

3.7 Total ore studiu individual	144
3.8 Total ore pe semestru	200
3.9 Număr de credite	8

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Drept constituțional și instituții politice
4.2 De competențe	Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de teorie a dreptului Cunoașterea noțiunilor de drept public Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de drept european

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Nu este cazul

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C.1. Cunoașterea aprofundată și utilizarea adecvată a conceptelor, teoriilor, paradigmelor și metodologiilor din domeniul juridic C.2. Utilizarea adecvată a limbajului specific în comunicarea cu medii profesionale diferite C.3. Aplicarea legislației românești, a legislației europene și a celorlalte instrumente juridice internaționale C.4. Aplicarea cunoștințelor necesare în culegerea datelor și informațiilor referitoare la o problemă de drept concretă și utilizarea criteriilor de incidență specifice. C.5. Interpretarea și corelarea informațiilor juridice pentru a emite soluții specifice fiecărei poziții profesionale: avocat, magistrat, jurist, funcționar public etc.. C.6. Utilizarea legislației în vigoare, a aparatului conceptual și metodologic în analiza situațiilor juridice, în încadrarea lor corectă din punct de vedere juridic și în soluționarea lor
Competențe transversale	CT.1. Identificarea și realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil, cu respectarea regulilor deontologice specifice domeniului CT.2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă individuală, precum și în echipă cu respectarea profilului profesional și a palierelelor ierarhice CT.3. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare și de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă străină de circulație internațională CT.4. Redactarea corectă a înscrisurilor specifice practicii juridice, cu gestiunea judicioasă a terminologiei, a regulilor de formă și a motivării. CT.5. Susținerea orală a unei opinii juridice; identificarea și formularea de nuanțe raportat la specificul poziției procesuale.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Cursul va urmări identificarea și asimilarea instituțiilor dreptului european în contextul procesului de constituționalizare a UE cu luarea în discuție, actualizarea sau redefinirea unor principii și noțiuni cheie ale teoriei statului și constituției
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: ▪ Definească o serie de noțiuni specifice (constituție, federalism, stat de drept, drepturi fundamentale);▪ Explice rolul și relevanța conceptelor constituționalismului liberal clasic în contextul integrării europene;▪ Explice necesitatea și limitele redefinirii conceptelor cheie ale constituționalismului clasic;▪ Descrie modul în care exigențele statului de drept sunt satisfăcute în cadrul instituțiilor Uniunii Europene;▪ Analizeze implicațiile constituționale în dreptul intern ale procesului de constituționalizare la nivelul UE;▪ Analizeze efectele evoluției dreptului constituțional al statelor membre asupra procesului de constituționalizare a UE;

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Aspecte metodologice ale dreptului constituțional european;	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Philipp Dann , <i>Thoughts on a Methodology of European Constitutional Law</i> ,

2.	Globalizarea, integrarea europeană și democrația;	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Armin von Bogdandy , <i>Globalization and Europe: How to Square Democracy, Globalization, and International Law</i> ,
3.	Concepte cheie ale constituționalismului european;	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Georg Nolte (ed.), <i>European and US Constitutionalism</i> , Genoveva Vrabie (ed.), <i>L'Évolution des concepts de la doctrine classique de droit constitutionnel et la nécessité de le repenser ou d'en créer de nouveaux</i> ,
4.	Separția și echilibrul puterilor;	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Armin von Bogdandy , Jürgen Bast (eds). <i>Principles of European Constitutional Law</i> .
5.	Statul de drept și domnia legii;	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Armin von Bogdandy , Jürgen Bast (eds). <i>Principles of European Constitutional Law</i> .
6.	Suveranitatea națională și deschiderea spre cooperarea internațională și supranațională;	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Armin von Bogdandy , Jürgen Bast (eds). <i>Principles of European Constitutional Law</i> .
7.	Puterea constituantă, demos-ul european și constituționalizarea;	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Dieter Grimm , <i>Defending Sovereign Statehood against Transforming the European Union into a State</i>
8.	Federalismul și asociația de state;	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Armin von Bogdandy , Jürgen Bast (eds). <i>Principles of European Constitutional Law</i> .
9.	Contenciosul constituțional;	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Matthias Wendel , <i>Lisbon before the Courts: Comparing Perspectives</i> ,

10.	Statutul individului în dreptul european;	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Armin von Bogdandy, Jürgen Bast (eds). <i>Principles of European Constitutional Law.</i>
11.	Cetățenia europeană;	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Armin von Bogdandy, Jürgen Bast (eds). <i>Principles of European Constitutional Law.</i>
12.	Drepturile și libertățile fundamentale: noțiuni generale;	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Armin von Bogdandy, Jürgen Bast (eds). <i>Principles of European Constitutional Law.</i>
13.	Drepturile și libertățile fundamentale: catalogul drepturilor;	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Armin von Bogdandy, Jürgen Bast (eds). <i>Principles of European Constitutional Law.</i>
14.	Constituția socială și economică.	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Armin von Bogdandy, Jürgen Bast (eds). <i>Principles of European Constitutional Law.</i>

Bibliografie

Referințe principale:

Victor Duculescu, Constanța Călinoiu, *Drept constituțional european*, Editura Lumina Lex, București, 2008;

Marius Balan, *Drept constituțional și instituții politice*, vol. 1. *Teoria generală a statului și a constituției. Constituția română în context european*, Editura Hamangiu, București, 2015;

Dieter Grimm, *Constitutionalism: Past, Present, and Future*, Oxford University Press, Oxford, New York (Oxford Constitutional Theory), 2016;

Maurice Adams, Anne Meuwese and Ernst Hirsch Ballin (eds.), *Constitutionalism and the Rule of Law. Bridging Idealism and Realism*, Cambridge University Press, Cambridge, New York, 2017;

Robert Schütze, *Drept constituțional al Uniunii Europene*, Editura Universitară, București, 2012;

Armin von Bogdandy, *Globalization and Europe: How to Square Democracy, Globalization, and International Law*, în "European Journal of International Law", vol. 15 (2004), pp. 885-906;

Armin von Bogdandy, Jürgen Bast (eds). *Principles of European Constitutional Law*. Oxford: Hart Publishing, 2nd edition 2009;

Georg Nolte (ed.), *European and US Constitutionalism*, Cambridge, New York, Cambridge University Press, 2005;

Marius Balan, *La souveraineté d'État et l'intégration européenne*, în **Genoveva Vrabie** (ed.), *L'Évolution des concepts de la doctrine classique de droit constitutionnel et la nécessité de le repenser ou d'en créer de nouveaux*, Institutul European, Iași, 2007, pp. 33-54;

Dieter Grimm, *Defending Sovereign Statehood against Transforming the European Union into a State*, în "European Constitutional Law Review", vol. 5, Nr. 3 (2009), pp. 353-373;

Philipp Dann, Michał Rynkowski (eds.), *The Unity of the European Constitution*, Springer, Berlin, Heidelberg, New York, 2006 (Beiträge zum ausländischen öffentlichen Recht und Völkerrecht, 168);

Philipp Dann, *Thoughts on a Methodology of European Constitutional Law*, în *ibidem*, pp. 37-59;

Laurent Pech, *'A Union Founded on the Rule of Law': Meaning and Reality of the Rule of Law as a Constitutional Principle of EU Law*, în "European Constitutional Law Review", vol. 6, Nr. 3 (2010), pp. 359-

386;

Wim Robool, *Twilight of the European Monarchy*, în "European Constitutional Law Review", vol. 7, Nr. 2 (2011), pp. 273-287;

Antje Wiener, *The Invisible Constitution of Politics: Contested Norms and International Encounters*, Cambridge, New York, Cambridge University Press, 2008;

Matthias Wendel, *Lisbon before the Courts: Comparing Perspectives*, în "European Constitutional Law Review", vol. 7, Nr. 1 (2011), pp. 96-137;

Wolfgang Weiß, *Human Rights in the EU: Rethinking the Role of the European Convention on Human Rights After Lisbon*, în "European Constitutional Law Review", vol. 7, Nr. 1 (2011), pp. 64-95;

Bruno De Witte, *Euro Crisis Responses and the EU Legal Order: Increased Institutional Variation or Constitutional Mutation?*, în "European Constitutional Law Review", vol. 11, Nr. 3 (2015), pp. 434-457;

Stephen Brittain, *The Relationship Between the EU Charter of Fundamental Rights and the European Convention on Human Rights: an Originalist Analysis*, în "European Constitutional Law Review", vol. 11, Nr. 3 (2015), pp. 482-511;

Referințe suplimentare:

Armin von Bogdandy, *The European constitution and European identity: text and subtext of the Treaty establishing a Constitution for Europe*, în "International Journal of Constitutional Law", vol. 3, Nr. 2 & 3 (2005), pp. 295-315;

Armin von Bogdandy, *The European Union as Situation, Executive, and Promoter of the International Law of Cultural Diversity – Elements of a Beautiful Friendship*, în "European Journal of International Law", vol. 19 (2008), pp. 241-275;

Philipp Dann, Michał Rynkowski (eds.), *The Unity of the European Constitution*, Springer, Berlin, Heidelberg, New York, 2006 (Beiträge zum ausländischen öffentlichen Recht und Völkerrecht, 168);

Artur Kozłowski, *Comment on Philipp Dann, Some Remarks on the Methodology of "Constitutional Law" of the European Union*, în *ibidem*, pp. 60 și urm.;

Nils Petersen, *The Democracy Concept of the European Union: Coherent Constitutional principle or Prosaic Declaration of Intent?*, în *ibidem*, pp. 99 și urm.

Michael O'Neil, *The Struggle for the European Constitution: A Past and Future History*, Routledge, London and New York, 2009;

Jean-Claude Piris, *The Constitution for Europe: A Legal Analysis*, Cambridge, New York, Cambridge University Press, 2006;

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Aspecte introductive	Problematizarea; expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Texte normative
2.	Democrația și integrarea europeană	Problematizarea; expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Texte normative
3.	Evoluția noțiunii de constituție	Problematizarea; expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Texte normative; spețe;
4.	Delegarea legislativă și separația puterilor	Problematizarea; expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Texte normative; spețe;

5.	Consecințe practice ale consacării constituționale a principiului statului de drept	Problematizarea; expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Texte normative; spețe;
6.	Suveranitatea națională și integrarea europeană	Problematizarea; expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Texte normative; spețe;
7.	Implicații practice ale doctrinei puterii constituante	Problematizarea; expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Texte normative; spețe;
8.	Repere constituționale ale federalismului	Problematizarea; expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Texte normative; spețe;
9.	Controlul jurisdicțional al constituționalității legilor	Problematizarea; expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Texte normative; spețe;
10.	Individul ca subiect de drept în raporturile de drept public	Problematizarea; expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Texte normative; spețe;
11.	Drepturile cetățenilor europeni	Problematizarea; expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Texte normative; spețe;
12.	Consacrarea constituțională a drepturilor fundamentale	Problematizarea; expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Texte normative; spețe;
13.	Drepturi fundamentale opozabile instituțiilor UE și mecanisme de protecție a acestora	Problematizarea; expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Texte normative; spețe;
14.	Constituția social-economică și drepturile fundamentale	Problematizarea; expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Texte normative; spețe;

Bibliografie

Revista "Dreptul"

"Revista Română de Drept European"

"International Journal of Constitutional Law" (accesibilă On-line)

"German Law Journal" (accesibilă On-line)

"European Constitutional Law Review" (acces limitat);

<http://curia.europa.eu>

Site-ul Curții Constituționale a României (www.ccr.ro), cu legături utile către site-urile altor curți constituționale europene;

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Deși caracterul cursului este unul teoretic, nu sunt omise elementele de ordin practic, orientate în direcția formării deprinderilor specifice profesiilor juridice (avocat, judecător, procuror), oferind formarea profesională în acord cu standardele specifice asociațiilor profesionale și organismelor de profil (UNBR, CSM, UCCJR). Prin formarea deprinderii de a raționa clar și de a înțelege raționamentele juridice specifice mai multor sisteme de drept, cursanții vor avea posibilitatea de a comunica și coopera eficient atât în cadrul instituțiilor europene, cât și cu ocazia contactelor profesionale sau academice cu colegi din alte sisteme de judicare.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Examen scris		50 %
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare orală Referat sau prezentarea unei spețe		25 % 25%
10.6 Standard minim de performanță			
Identificarea și explicarea conceptelor fundamentale ale constituționalismului; Identificarea factorilor ce impun redimensionarea conceptelor constituționalismului clasic; Explicarea rolului instituțiilor UE în mecanismul de control și echilibru al puterilor la nivel european; Evidențierea raporturilor între mecanismele jurisdicționale europene și contenciosul constituțional din statele membre;			

Data completării:
18.09.2019

Titular de curs:
Conf. dr. Marius Balan

Titular de seminar:
Conf. dr. Marius Balan

Data avizării în departament

Director de departament
Prof. dr. Gabriela Pascariu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Master, ciclul II de studii
1.6 Programul de studii / Calificarea	DREPT EUROPEAN

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Drept european M1: Izvoare si ordine juridica; M2: Drept institutional european						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Emanoil Corneliu Mogîrzan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Emanoil Corneliu Mogîrzan						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					45
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					45
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					41
Tutoriat					1
Examinări					2
Alte activități.....					10
3.7 Total ore studiu individual					144
3.8 Total ore pe semestru					200
3.9 Număr de credite					8

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Nu este cazul
4.2 De competențe	Cunoașterea noțiunilor și a instituțiilor dreptului

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Nu este cazul

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C.1. Cunoașterea aprofundată instituțiilor Uniunii Europene, a organizării și funcționării lor, precum și a relațiilor dintre acestea C.2. Cunoașterea modului în care statul român și reprezentanții cetățenilor români participă și contribuie la funcționarea instituțiilor Uniunii C.3. Cunoașterea categoriilor de izvoare ale Uniunii și a raporturilor dintre acestea C.4. Cunoașterea relațiilor dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre C.5. Cunoașterea mecanismelor de control jurisdicțional din dreptul Uniunii Europene C.6. Interpretarea și aplicarea normelor Uniunii Europene pentru soluționarea de spețe
Competențe transversale	CT.1. Identificarea și realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil, cu respectarea regulilor deontologice specifice CT.2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă individuală, precum și în echipă CT.3. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare și de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă străină de circulație internațională CT.4. Susținerea unor opinii juridice în vederea soluționării unor spețe de drept al Uniunii Europene, din perspectiva părților litigante și a judecătorului național

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Pentru masteranzii care nu au studiat anterior dreptul european sau dreptul Uniunii Europene, disciplina asigură familiarizarea cu specificul dreptului Uniunii Europene. În același timp, cursul se adresează masteranzilor care au cunoștințe prealabile în domeniu, urmărind să le dezvolte și să le aprofundeze.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea studiului acestei discipline, masteranzii vor fi capabili: ▪ să explice și să descrie organizarea și funcționarea instituțiilor politice ale Uniunii Europene, precum și relațiile dintre acestea▪ să înțeleagă modul în care reprezentanții statului și ai cetățenilor români în instituțiile Uniunii pot contribui la funcționarea acestora, precum și la influențarea acestora în sensul intereselor societății românești și să formuleze soluții pentru îmbunătățirea acestor direcții de acțiune▪ să analizeze izvoarele de drept ale Uniunii Europene, ierarhia acestora, relațiile cu dreptul național al statelor membre.▪ să înțeleagă statutul de cetățean european▪ să analizeze competențele Uniunii Europene▪ să explice mecanismele de control jurisdicțional în dreptul Uniunii Europene▪ să interpreteze și să aplice normele Uniunii Europene▪ să susțină opinii juridice în soluționarea unor spețe de drept ale Uniunii Europene, din perspectiva părților litigante și a instanței naționale sau a Uniunii Europene▪ să acționeze pentru a proteja în fața instanței drepturile subiective izvorâte din dreptul Uniunii

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Consiliul Europei. Instituirea Comunităților Europene și evoluția Comunităților Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația	2 ore Note de curs

		euristică, observația dirijată.	
2.	Instituirea și evoluția Uniunii Europene Metode propuse pentru construcția europeană. Integrarea europeană	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
3.	Comisia Europeană	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
4.	Consiliul Uniunii Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
5.	Consiliul European	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
6.	Parlamentul European. Procedurile legislative în dreptul Uniunii Europene. Ombudsmanul european	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
7.	Izvoarele dreptului Uniunii Europene (I) 1. Izvoarele dreptului Uniunii Europene. Generalități 2. Dreptul originar sau primar 3. Dreptul derivat. Generalități. Clasificare. Acte legislative, acte delegate, acte de punere în aplicare 4. Actele numite obligatorii de drept derivat 5. Actele numite neobligatorii de drept derivat 6. Actele atipice (nenumite, non-standard) de drept derivat	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
8.	Izvoarele dreptului Uniunii Europene (II) 7. Dreptul internațional ca izvor al dreptului Uniunii Europene 8. Izvoarele nescrise 9. Ierarhia izvoarelor de drept al UE	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
9.	Relațiile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre. Primat, aplicabilitate imediată, efect direct, efect indirect	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
10.	Cetățenia europeană și competențele Uniunii Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
11.	Constituirea, organizarea și funcționarea Curții de Justiție a Uniunii Europene. Competența Curții de Justiție a Uniunii Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs

12.	Chestiunea prejudicială. Colaborarea dintre instanțele naționale și Curtea de Justiție	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
13.	Acțiunea în anulare în dreptul Uniunii Europene. Excepția de nelegalitate	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
14.	Răspunderea statelor membre pentru încălcarea dreptului Uniunii Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs

Bibliografie**Referințe principale:**

1. P. Craig, G. De Burca, *Dreptul Uniunii Europene*, Ed. Hamangiu, 2017
2. Alina Kaczorowska, *European Union Law*, Routledge, 2016
3. R. Schütze, *Dreptul constitutional al Uniunii Europene*, Ed. Universitară, 2013
4. Marianne Dony, *Droit de l'Union européenne*, 4e édition revue et augmentée, Editions de l'Université de Bruxelles, Bruxelles, 2012
5. G. Isaac, M. Blanquet, *Droit général de l'Union européenne*, ed. Dalloz-Sirey, coll. Sirey-Université, 10e édition, 2012
6. Jean Paul Jacqué, *Droit institutionnel de l'Union européenne*, 6e édition, Dalloz, Paris, 2010

Referințe suplimentare:

1. Damian Chalmers ș.a., *European Union Law*, 2nd edition, Cambridge Univ. Press, 2010
2. Anthony Arnall, *The European Union and Its Court of Justice*, Oxford Univ. Press, 2006

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1	Evoluția integrării europene (I)	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
2	Evoluția integrării europene (II)	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
3	Comisia Europeană	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
4	Consiliul Uniunii Europene	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
5	Consiliul European	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
6	Parlamentul European. Procedurile legislative. Ombudsmanul european	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
7	Izvoarele dreptului Uniunii Europene (I) 1. Dreptul originar sau primar 2. Dreptul derivat. Generalități.	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația	2 ore Note de curs Documente juridice

	Clasificare. Acte legislative, acte delegate, acte de punere în aplicare	dirijată, studiul de caz.	Texte normative
8	Izvoarele dreptului Uniunii Europene (II) 1. Dreptul internațional ca izvor al dreptului Uniunii Europene 2. Izvoarele nescrise 3. Ierarhia izvoarelor de drept al UE	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
9	Relațiile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
10	Cetățenia europeană și competențele Uniunii Europene	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
11	Constituirea, organizarea și funcționarea Curții de Justiție a Uniunii Europene. Competența Curții de Justiție a Uniunii Europene	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
12	Chestiunea prejudicială. Colaborarea dintre instanțele naționale și Curtea de Justiție	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
13	Acțiunea în anulare în dreptul Uniunii Europene. Excepția de nelegalitate	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
14	Răspunderea statelor membre pentru încălcarea dreptului Uniunii Europene	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative

Bibliografie

P. Craig, G. De Burca, *Dreptul Uniunii Europene*, Ed. Hamangiu, 2017

R. Schütze, *Dreptul constituțional al Uniunii Europene*, Ed. Universitară, 2013

Alina Kaczorowska, *European Union Law*, Routledge, 2013

Anthony Arnall, *The European Union and Its Court of Justice*, Oxford Univ. Press, 2006

Accesul la dreptul UE: <http://eur-lex.europa.eu/>

Repertoriul legislației Uniunii Europene:

[http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/search.html?displayProfile=allRelAllConsDocProfile&qid=1491207221154&type=named&CC_1_CODED=01&name=browse-by:legislation-in-force&CC_2_CODED=0110)

[lex.europa.eu/search.html?displayProfile=allRelAllConsDocProfile&qid=1491207221154&type=named&CC_1_CODED=01&name=browse-by:legislation-in-force&CC_2_CODED=0110](http://eur-lex.europa.eu/search.html?displayProfile=allRelAllConsDocProfile&qid=1491207221154&type=named&CC_1_CODED=01&name=browse-by:legislation-in-force&CC_2_CODED=0110)

Sintezele legislației UE: <http://eur-lex.europa.eu/browse/summaries.html>

Prezentare sistematică a jurisprudenței

http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7046/ro/

Extrase din deciziile relevante ale Curții de Justiție a Uniunii Europene, care vor fi furnizate masteranzilor

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul are un conținut practic, aducând instituțiile și dreptul Uniunii mai aproape de publicul român. Instituțiile sunt prezentate într-o viziune realistă, insistându-se asupra efectelor activității acestora asupra rezidenților din țara noastră și asupra modului în care reprezentanții noștri în instituțiile Uniunii, la toate nivelurile, pot influența decizia în aceste instituții. Normele Uniunii sunt studiate în relație cu normele

naționale, din perspectiva unei interpretări și aplicări cât mai corecte. Prin studierea căilor de control jurisdicțional, masteranzii dobândesc competențe practice privind modul în care pot proteja în justiție drepturile subiective izvorâte din dreptul Uniunii.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Examen scris		– 50%
10.5 Seminar/ Laborator	Participarea la dezbaterile de la seminar		– 25%
	Eseu		– 25%
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea instituțiilor Uniunii Europene, a izvoarelor de drept al Uniunii Europene, a relațiilor dintre ordinea juridică a Uniunii și ordinea juridică națională, a procedurilor de control jurisdicțional			

Data completării
20.09.2019

Titular de curs
**Lect. univ. dr. Emanoil Corneliu
Mogîrzan**

Titular de seminar
**Lect. univ.dr. Emanoil Corneliu
Mogîrzan**

Data avizării în departament

Director de departament
Prof. dr. Gabriela Pascariu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	II - Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Drept European

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Fiscalitate europeană						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. dr. Ioana Maria Costea						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. dr. Ioana Maria Costea						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					45
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					37
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					35
Tutoriat					0
Examinări					2
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual					133
3.8 Total ore pe semestru					175
3.9 Număr de credite					7

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Drept civil. Drept European. Drept financiar.
4.2 De competențe	Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de drept civil. Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de drept european. Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de drept financiar.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Nu este cazul

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C.1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea adecvată a conceptelor, teoriilor, paradigmelor și metodologiilor din domeniul fiscalității europene C.2. Aplicarea tehnicilor și instrumentelor specifice la anumite situații, procese, proiecte specifice. C.3. Aplicarea legislației naționale și/sau europene la situațiile de fapt. C.4. Interpretarea, corelarea și compararea instituțiilor juridice din dreptul național, dreptul european și dreptul internațional C.5. Utilizarea legislației în vigoare în analiza situațiilor juridice, în încadrarea lor corectă din punct de vedere juridic și în soluționarea lor
Competențe transversale	CT.1. Realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil CT.2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă individuală, precum și în echipă CT.3. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare CT.4. Sintetizarea de soluții generice și alternative la probleme punctuale de practică.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	O.1. Cursul va urmări identificarea și asimilarea principalelor probleme de practică instituțională și judiciară, în materia dreptului bugetar și fiscal, cu componentă europeană.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili: ▪ să definească o serie de noțiuni specifice: buget, impozit, taxă etc.▪ să indice instituții competente în procedurile bugetare și fiscale naționale și europene.▪ să explice mecanismele de elaborare, aprobare, executare a bugetelor naționale și europene.▪ să explice mecanismul de impunere directă și coordonarea în plan european.▪ să explice mecanismul de impunere indirectă și coordonarea în plan european.▪ să identifice condițiile de legalitate ale unui act administrativ-fiscal.▪ să soluționeze o ipoteză practică privind procedura bugetară ori fiscală europeană.▪ să redacteze înscrisuri specifice stadiilor procesuale și poziției procesuale într-o speță.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni introductive. Fiscalitatea și dreptul fiscal	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Costea I.M, <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016
2.	Fiscalitate și drept fiscal în context supranational și european	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore http://ec.europa.eu/budget/index.cfm Costea I.M, <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016

3.	Cadrul bugetar european. Elaborare. Aprobare	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore D.D. Șaguna, <i>Drept financiar</i> , ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013. Costea I.M, <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016
4.	Cadrul bugetar european. Execuție. Încheierea exercițiului. Control	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore D.D. Șaguna, <i>Drept financiar</i> , ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013. Costea I.M, <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016
5.	Frauda la bugetul Uniunii Europene. Nereguli bugetare.	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore D.D. Șaguna, <i>Drept financiar</i> , ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013. Costea I.M, <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016
6.	Fiscalitate în contextul Uniunii Europene. Dispoziții fiscale în Tratat. Convențiile de evitare a dublei impuneri și dreptul european	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore D.D. Șaguna, <i>Drept financiar</i> , ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013. Costea I.M, <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016 P. Serlooten, <i>Droit fiscal des affaires</i> , ed. a XII-a, Ed. Dalloz, Paris, 2013.
7.	Fiscalitate în contextul Uniunii Europene. Impozitarea directă – Directive și armonizare	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore D.D. Șaguna, <i>Drept financiar</i> , ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013. Costea I.M, <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016 Costea I.M. <i>Optimizarea fiscală</i> , Ed. C.H.Beck, 2011
8.	Fiscalitate în contextul Uniunii Europene. Impozitarea directă – Directive și armonizare	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore D.D. Șaguna, <i>Drept financiar</i> , ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013. Costea I.M, <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016 Costea I.M. <i>Optimizarea fiscală</i> , Ed. C.H.Beck, 2011
9.	Fiscalitate în contextul Uniunii Europene. Impozitare indirectă. Modele de armonizare fiscală	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Costea I.M, <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016 Costea I.M. <i>Optimizarea fiscală</i> , Ed. C.H.Beck, 2011 D. Pătroi (coord.), <i>TVA național vs. TVA comunitar</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2013
10.	Procedura fiscală. Aspecte generice privind stabilirea și executare creanțelor fiscale. Cooperare administrativ-fiscală în UE	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore D.D. Șaguna, <i>Drept financiar</i> , ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013. Costea I.M, <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016 Costea I.M. <i>Optimizarea fiscală</i> , Ed. C.H.Beck, 2011

11.	Procedura fiscală. Aspecte generice privind stabilirea și executare creanțelor fiscale. Cooperare administrativ-fiscală în UE	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Costea I.M, <i>Evaziunea fiscală</i> , Ed. C.H.Beck, 2011.
12.	Contenciosul fiscal. Aspecte generice privind contenciosul fiscal. Aspecte de contencios fiscal în spațiul european	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore D.D. Șaguna, <i>Drept financiar</i> , ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013. Costea I.M, <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016
13.	Evaziunea fiscală. Frauda fiscală. Aspecte generice privind evaziunea fiscală. Aspecte de drept european	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore http://ec.europa.eu/anti_fraud/ Costea I.M, <i>Evaziunea fiscală...</i> , Ed. C.H.Beck, 2011.
14.	Evaziunea fiscală. Frauda fiscală. Aspecte generice privind evaziunea fiscală. Aspecte de drept european	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore http://ec.europa.eu/anti_fraud/ Costea I.M, <i>Evaziunea fiscală...</i> , Ed. C.H.Beck, 2011.

Bibliografie**Referințe principale:**

1. Costea I.M, *Fiscalitate europeană*, Ed. Hamangiu, 2016.
2. Costas C., *Drept financiar, Drept fiscal*. vol. I/II, Ed. Universul Juridic, 2016.
3. www.curia.eu

Referințe suplimentare:

1. D.D. Șaguna, *Drept fiscal*, ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013.
2. L. Țățu, D. Cataramă, *Aspecte practice privind TVA*, Ed. C.H. Beck, București, 2010.
3. I.M. Costea, *Inspekția fiscală*, Ed. C.H. Beck, București, 2011.
4. I.M. Costea, *Optimizarea fiscală*, Ed. C.H. Beck, București, 2011
5. D. Pătroi (coord.), *TVA național vs. TVA comunitar*, Ed. C.H. Beck, București, 2013.
6. P. Serlooten, *Droit fiscal des affaires*, ed. a XII-a, Ed. Dalloz, Paris, 2013.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni introductive	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Documente juridice Texte normative
2.	Procedura bugetară. Aplicații practice. Executare credite bugetare	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Documente juridice Texte normative
3.	Procedura bugetară. Control. Prezentare teoretică. Bugetul Uniunii	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Documente juridice Texte normative
4.	Procedura bugetară. Control. Studiu de caz	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative

5.	Procedura bugetară. Control. Prezentare teoretică. Fonduri europene	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Documente juridice Texte normative
6.	Procedura bugetară. Control fonduri europene. Studiu de caz	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
7.	Procedura fiscală. Control. Prezentare teoretică	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Documente juridice Texte normative
8.	Procedura fiscală. Control. Studiu de caz. Impozite directe persoane juridice	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
9.	Procedura fiscală. Control. Studiu de caz. Impozite directe persoane fizice	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
10.	Procedura fiscală. Control. Studiu de caz. Contribuții sociale	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
11.	Procedura fiscală. Control. Studiu de caz. TVA	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
12.	Procedura fiscală. Control. Studiu de caz. TVA – trimitere preliminară	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
13.	Procedura fiscală. Contencios Studiu de caz	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
14.	Procedura fiscală. Recapitulare	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
Bibliografie 1. Revista Curierul fiscal2. http://curia.europa.eu/3. http://ec.europa.eu/budget/index_fr.cfm4. http://ec.europa.eu/taxation_customs/index_fr.htm			

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul are un înalt conținut practic și aplicat pentru a forma deprinderi specifice profesiilor juridice: avocat, judecător, procuror. În egală măsură, sunt cuprinse și elemente de drept adaptate funcțiilor din sistemul administrativ public. Cursul oferă formare profesională de specialitate corespunzând standardelor specifice asociațiilor profesionale (UNBR, UCCJR, CSM etc.). Cursul asigură formarea deprinderilor de calificare juridică a unei ipoteze bugetare/fiscale, de identificare a sediului materiei, de verificare a legalității acesteia și de formulare a soluțiilor și remediilor legale. Cursul duce în secundar la formarea deprinderilor de redactare a înscrisurilor specifice contenciosului bugetar/fiscal.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	- identificarea corectă a	Examen scris	- 50%

	soluțiilor legale - identificarea corectă a soluțiilor jurisprudențiale		
10.5 Seminar/ Laborator	- redactarea corectă a unui document juridic - identificarea corectă a problematicii juridice dintr-o speță	Prezentare orală Eseu tematic	- 25% - 25%
10.6 Standard minim de performanță			
Identificarea tipului de obligație bugetară/fiscală și a legislației naționale și europene aplicabile. Evaluarea legalității unei ipoteze bugetare/fiscale date. Identificarea parcursului administrativ și judiciar de control al legalității. Redactarea înscrisurilor specifice fiecărei etape a contenciosului fiscal.			

Data completării
06.09.2019

Titular de curs
Conf. dr. I.M.Costea

Titular de seminar
Conf. dr. I.M.Costea

Data avizării în departament

Director de departament
Prof. dr. Gabriela Pascariu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de DREPT
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	DREPT
1.5 Ciclul de studii	MASTER, Ciclul II de studii
1.6 Programul de studii / Calificarea	DREPT EUROPEAN

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	CONSTRUCȚIA EUROPEANĂ ȘI POLITICILE UNIUNII EUROPENE						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. dr. Cătălin Turliuc						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. dr. Cătălin Turliuc						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	Examen	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studii după manual, suport de curs, bibliografie și altele					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					35
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					38
Tutoriat					1
Examinări					5
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual					119
3.8 Total ore pe semestru					175
3.9 Număr de credite					7

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Înțelegerea procesului general al construcției europene C2. Cunoașterea modului de formulare a politicilor europene C3. Identificarea principalelor metode prin care s-a realizat construcția europeană C4. Înțelegerea diacronică a adâncirii procesului de integrare europeană C5. Cunoașterea modalităților de extindere și evoluție a Uniunii Europene
Competențe transversale	CT1. Redactarea unei <i>position paper</i> cu privire la procesul construcției europene CT2. Cunoașterea și prezentarea avantajelor și limitelor procesului integrării europene CT3. Compararea soluțiilor și metodelor adoptate în vederea unor formulări ale unor politici europene

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Cunoașterea problematicii procesului construcției europene în manieră diacronică, a principalelor politici sectoriale și ale modului în care sunt formulate și adoptate deciziile la nivel european
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: ▪ Explice problematica generală a construcției europene ▪ Descrie procesul istoric al extinderii europene ▪ Utilizeze în mod eficient informațiile despre politicile actuale ale Uniunii Europene ▪ Analizeze evoluția politico- instituțională a Uniunii Europene ▪ Calculeze etapele procesului extinderii Uniunii Europene

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	<u>Curs introductiv.</u> Scopul și obiectivele cursului. Metodologia folosită. Importanța și relevanța cursului în contextul actual. Organisme și organizații europene anterior perioadei postbelice; istoric și semnificații.	Prelegere	2 ore
2.	<u>Evoluția Uniunii Europene.</u> Fundamentul istoric și teoretic al construcției europene. Originea și evoluția procesului de integrare. Organisme și institutii europene apărute în perioada postbelică.	Prelegere și prezenatre interactivă	2 ore
3.	<u>Evoluția Uniunii Europene.</u> Fundamentul istoric și teoretic al construcției europene. Originea și evoluția procesului de integrare. Organisme și institutii europene apărute în perioada postbelică.	Prelegere și prezenatre interactivă	2 ore

4.	<u>Uniunea politică: Maastricht.</u> Negocierea tratatului. Discuțiile asupra uniunii politice și a rolului ei după încheierea Războiului rece. Uniunea Europeană ca un actor mondial. Noua agenda transatlantică.	Prelegere și prezenatre interactivă	2 ore
5.	<u>Maastricht: Uniunea monetară și economică.</u> Dezbaterile asupra introducerii euro. Implicațiile economice, sociale și politice ale acestei decizii.	Prelegere și prezenatre interactivă	2 ore
6.	<u>Consolidarea Uniunii Europene.</u> Perioada post Maastricht și principalele tendințe de evoluție ale Uniunii Europene. Adaptarea și ajustarea instituțională; procese în desfășurare. Brexit.	Prelegere și prezenatre interactivă	2 ore
7.	<u>Politicile față de Europa Centrală și de Est.</u> Probleme ridicate de procesul lărgirii Uniunii. Atena 2003. «Valul 5 » și extinderea cu 10 în 2004 și cu 2 în 2007. Articulația politicilor față de această zonă. România și procesul extinderii Uniunii Europene.	Prelegere și prezenatre interactivă	2 ore
8.	<u>Viitorul integrării europene.</u> Potențialul și limitele extinderii Uniunii Europene pe termen mediu și lung.	Prelegere și prezenatre interactivă	2 ore
9.	<u>Cadru organizațional al securității europene.</u> Instituții implicate în problematica securității europene. Cadru teoretic și conceptual. Interrelații între UEO, NATO, OSCE.	Prelegere și prezenatre interactivă	2 ore
10.	<u>Politica securității europene.</u> Dezvoltarea istorică a organizațiilor și instituțiilor chemate să contribuie la asigurarea securității. Dezbateri privind locul și rolul acestor instituții. Politica externă și de securitate comună	Prelegere și prezenatre interactivă	2 ore
11.	<u>Extinderea spre Est: Oportunități și obstacole.</u> Noua arhitectura de securitate în perioada următoare Războiului rece. Reforma NATO și a celorlalte instituții și organizații implicate. Madrid, Praga, Bucuși și procesul extinderii NATO.	Prelegere și prezenatre interactivă	2 ore
12.	<u>Conflicte și “construcția” păcii.</u> Zone de potențial conflict. Mijloace de păstrare și impunere a păcii. Implicația structurilor europene și euroatlantice.	Prelegere și prezenatre interactivă	2 ore
13.	<u>Viitorul securității europene.</u> Noi dezvoltări și implicații. Rolul instituțional al organismelor și organizațiilor existente. Strategii de abordare și	Prelegere și prezenatre interactivă	2 ore

	prevenire a eventualelor conflicte.		
14.	<u>România și structurile de securitate existente.</u> Rolul și poziția României în arhitectura de securitate actuală. Opțiuni și perspective rezultate din aderarea la NATO. România și problematica securității zonale, continentale și mondiale (Kosovo, Afganistan, Irak). Conflictele înghețate.	Prelegere și prezențe interactive	2 ore

Bibliografie

Referințe principale:

1. Peter Calvocoressi, **Politica mondială după 1945**, Editura Alfa, București, 2002
2. Florian Gârz, **Bătălia pentru Europa**, București, 1997
3. Grigore Silași, **Integrarea europeană monetară**, Editura Orizonturi Universitare, Timișoara, 1998
4. ***Documente de bază ale Comunității și Uniunii Europene**, Polirom, Iași, 1999
5. *Pascal Fontaine, **Construcția europeană de la 1945 până în zilele noastre**, Institutul European, Iași, 1998
6. Bertrand Commelin, **Europa economică**, Institutul European, Iași, 1998
7. Philippe Moreau Defarges, **Organizațiile internaționale contemporane**, Institutul European, Iași, 1998
8. *Charles Zorgbibe, **Construcția europeană. Trecut, prezent, viitor**, Editura Trei, 1998
9. Guillaume Courty, Guillaume Devin, **Construcția europeană**, Edit. CNI Coresi s.a., București, 2003
10. *Nicolae Păun, **Istoria construcției europene**, Edit. Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 1999
11. Nicolae Păun, Adrian Ciprian Păun, Georgiana Ciceo, **Europa unită, Europa noastră**, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003
12. *Octav Bibere, **Uniunea Europeană între real și virtual**, Editura All, București, 1999
13. **Manualul NATO**, București, 1996
14. *Elizabeth Pond, **Renașterea Europei**, Editura Pandora M, București, 2003
15. Cătălin Turliuc, **Interwind Destinies. Modern Romania and its Ethnic Groups**, Junimea, Iași, 2003.
16. Cătălin Turliuc, **Istoria și teoria relațiilor internaționale**, Cantes, Iași, 2000
17. *Helen & William Wallace, **Policy-Making in the European Union**, Oxford University Press, Oxford, 1996, tradusă **Procesul politic în Uniunea europeană**, Ediția a IV-a, Editura Arc, Chișinău, 2004
18. Michael J. Baun, **An Imperfect Union**, Westview Press, Boulder, 1996
19. William James Adams, **Singular Europe: Economy and Polity of the European Community After 1992**, Ann Arbor, Univ. of Michigan Press, 1992
20. Robert Keohane, Stanley Hoffman, **The New European Community: Decisionmaking and Institutional Change**, Westview, Boulder, 1991
21. Julliet Lodge, **The European Community and the Challenge of the Future**, St. Martin Press, New York, 1993
22. John Pinder, **European Community: The Building of a Union**, Oxford University Press, Oxford, 1991
23. *John Pinder, **Uniunea Europeană. Foarte scurtă introducere**, Edit. All, București, 2005
24. Stelian Scăunaș, **Uniunea Europeană. Construcție, Instituții, Drept**, Edit. All Beck, București, 2005
25. **România NATO**, vol I, Preaderarea, București, 2003
26. *Christopher Booker, Richard North, **Uniunea Europeană sau Marea Amăgire. Istoria secretă a construcției europene**, Edit. Antet, București, 2004
27. Francois de Rose, **Al III lea Război mondial nu a avut loc. Nato și Pacea**, Editura Nemira, București, 1988
28. Sergio Romano, **50 de ani de istorie mondială**, Edit. Fundației Culturale Române, București, 1999

*Lucrările notate cu * sunt fundamentale*

Referințe suplimentare:

Paginile de internet ale principalelor organisme și instituții euroatlantice

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Organisme și organizații europene anterior perioadei postbelice; istoric și semnificații.	Dialog. Prezentare referat	2 ore
2.	Fundamentul istoric și teoretic al construcției europene	Dialog. Prezentare referat	2 ore
3.	Originea și evoluția procesului de integrare. Organisme și institutii europene apărute în perioada postbelică	Dialog. Prezentare referat	2 ore
4.	Negocierea tratatului de la Maastricht. Discuțiile asupra uniunii politice și a rolului ei după încheierea Războiului rece	Dialog. Prezentare referat	2 ore
5.	Dezbaterea asupra introducerii euro. Implicațiile economice, sociale și politice ale acestei decizii.	Dialog. Prezentare referat	2 ore
6.	Perioada post Maastricht și principalele tendințe de evoluție ale Uniunii Europene	Dialog. Prezentare referat	2 ore
7.	Probleme ridicate de procesul lărgirii Uniunii	Dialog. Prezentare referat	2 ore
8.	Potențialul și limitele extinderii Uniunii Europene pe termen mediu și lung	Dialog. Prezentare referat	2 ore
9.	Politica externă și de securitate comună. Identitatea europeană de apărare	Dialog. Prezentare referat	2 ore
10.	Noua arhitectura de securitate în perioada următoare Războiului rece	Dialog. Prezentare referat	2 ore
11.	Mijloace de păstrare și impunere a păcii. Implicația structurilor europene și euroatlantice.	Dialog. Prezentare referat	2 ore
12.	Strategii de abordare și prevenire a eventualelor conflicte.	Dialog. Prezentare referat	2 ore
13.	Opțiuni și perspective rezultate din aderarea la NATO. România și problematica securității zonale, continentale și mondiale (Kosovo, Afganistan, Irak).	Dialog. Prezentare referat	2 ore
14.	Rolul și poziția României în arhitectura de securitate actuală.	Dialog. Prezentare referat	2 ore

Bibliografie

- Peter Calvocoressi, **Politica mondială după 1945**, Editura Allfa, București, 2002
Philippe Moreau Defarges, **Organizațiile internaționale contemporane**, Institutul European, Iași, 1998
Charles Zorgbibe, **Construcția europeană. Trecut, prezent, viitor**, Editura Trei, 1998
Guillaume Courty, Guillaume Devin, **Construcția europeană**, Edit. CNI Coresi s.a., București, 2003
Nicolae Păun, **Istoria construcției europene**, Edit. Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 1999
Manualul NATO, Bucuresti, 1996

Elizabeth Pond, **Renașterea Europei**, Editura Pandora M, București, 2003
John Pinder, **Uniunea Europeană. Foarte scurtă introducere**, Edit. All, București, 2005
România NATO, vol I, Preaderea, București, 2003
Christopher Booker, Richard North, **Uniunea Europeană sau Marea Amăgire. Istoria secretă a construcției europene**, Edit. Antet, București, 2004
Francois de Rose, **Al III lea Război mondial nu a avut loc. Nato și Pacea**, Editura Nemira, București, 1988
Sergio Romano, **50 de ani de istorie mondială**, Edit. Fundației Culturale Române, București, 1999

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina oferă cunoștințele și premisele generale ale angajării pe viitor în structurile și instituțiile europene

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Asimilarea cunoștințelor și rezolvarea problemelor enunțate	Dialog	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Înșușirea deprinderilor de analiză și prezentare enunțate la curs, participarea la discuții, prezență activă	Scris și dialog	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Elaborarea unui referat, participare activă la seminarii și răspuns satisfăcător la minimum un subiect de examen			

Data completării
12.09.2019

Titular de curs
Prof. dr. Cătălin Turliuc

Titular de seminar
Prof. dr. Cătălin Turliuc

Data avizării în departament

Director de departament
Prof. univ. dr. Gabriela PASCARIU

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclu de studii	MASTER, Ciclu II de studii
1.6 Programul de studii / Calificarea	DREPT EUROPEAN

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Drept administrativ european						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Claudiu George Pupăzan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. Claudiu George Pupăzan						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					45
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate					40
Pregătire seminare, teme, referate, portofolii și eseuri					31
Tutoriat					1
Examinări					2
Alte activități					
3.7 Total ore studiu individual					119
3.8 Total ore pe semestru					175
3.9 Număr de credite					7

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Sală de curs
5.2 De desfășurare a seminarului	Sală de curs/seminar

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C.1. Cunoașterea aprofundată și utilizarea adecvată a conceptelor, teoriilor, paradigmelor și metodologiilor din domeniul dreptului administrativ european C.2. Utilizarea adecvată a terminologiei specifice dreptului administrativ european C.3. Cunoașterea legislației românești și a legislației Uniunii Europene C.4. Înțelegerea și interpretarea corectă a actelor normative din dreptul administrativ european C.5. Capacitatea de a elabora argumente în sprijinul propriilor idei în legătură cu o temă dată C.6. Capacitatea de a realiza o cercetare independentă a unui text juridic nou care nu a mai fost studiat anterior
Competențe transversale	CT.1. Îndeplinirea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil, cu respectarea regulilor deontologice specifice domeniului juridic CT.2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă individuală, precum și în echipă, cu respectarea profilului profesional și a palierelelor ierarhice CT.3. Utilizarea eficientă și critică a resurselor de documentare și a surselor de informare și de formare profesională, atât în limba română, cât și într-o limbă străină de circulație internațională

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Cunoașterea specificului și funcționării instituțiilor administrative din unele țări ale Uniunii Europene precum și de la nivelul Uniunii Europene
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții: ▪ vor cunoaște modul în care a evoluat dreptul administrativ al unor țări membre ale Uniunii Europene;▪ vor cunoaște principiile generale ale dreptului administrativ european;▪ vor fi capabili să definească și să descrie organizarea și funcționarea instituțiilor politice și administrative ale Uniunii Europene, precum și relațiile dintre acestea;▪ vor cunoaște mecanismele de control al legalității deciziilor administrative;▪ vor fi capabili să analizeze și să interpreteze legislația Uniunii Europene.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Aspecte generale referitoare la dreptul administrativ în țări din Uniunea Europeană	prelegere interactivă	2 ore
2.	Organizarea structurilor administrative în unele țări ale Uniunii Europene. Modelul francez, german și britanic de organizare a administrației publice centrale și locale.	prelegere interactivă	2 ore
3.	Controlul administrației publice în sistemele juridice francez, german și britanic. Formele de control.	prelegere interactivă	2 ore
4.	Administrația publică în Uniunea Europeană. Aspecte generale.	prelegere interactivă	2 ore

5.	Conceptul de drept administrativ al Uniunii Europene.	prelegere interactivă	2 ore
6.	Izvoarele dreptului administrativ al Uniunii Europene.	prelegere interactivă	2 ore
7.	Principiile dreptului administrativ al Uniunii Europene.	prelegere interactivă	2 ore
8.	Instituții politice ale Uniunii Europene potrivit Tratatului de la Lisabona.	prelegere interactivă	2 ore
9.	Structurile administrative ale Uniunii Europene potrivit Tratatului de la Lisabona.	prelegere interactivă	2 ore
10.	Autoritățile administrative ale Uniunii Europene cu rol consultativ.	prelegere interactivă	2 ore
11.	Procesul decizional în Uniunea Europeană. Aspecte generale.	prelegere interactivă	2 ore
12.	Proceduri de adoptare a actelor legislative și a deciziilor administrative la nivelul Uniunii Europene potrivit Tratatului de la Lisabona.	prelegere interactivă	2 ore
13.	Controlul legalității deciziilor administrative. Rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene.	prelegere interactivă	2 ore
14.	Relațiile instituțiilor comunitare cu autoritățile naționale.	prelegere interactivă	2 ore

Bibliografie

Referințe principale:

1. Ioan Alexandru, *Drept administrativ european*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2010;
2. Cezar Corneliu Manda, *Drept administrativ comparat. Controlul administrativ în spațiul juridic european*, Ed. Lumina Lex, București 2005;
3. Salvador Parrado Diez, *Sisteme administrative comparate*, Ed. Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, Iași, 2005;
4. Dana Apostol Tofan, *Instituții administrative europene*, colecția Master, Ed. C.H.Beck, București, 2006;
5. Ioan Alexandru, Claudia Gilia, Ivan-Vasile Ivanoff, *Sisteme politico-administrative europene*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Ed. Hamangiu, București, 2008.
6. Tudorel Ștefan, Beatrice Andreșan-Grigoriu, *Drept comunitar*, Ed. C.H. Beck, București, 2007;
7. Octavian Manolache, *Drept comunitar*, ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2006;
8. Gyula Fabian, Nicolae Mihu, Emod Veress, *Parlamentul European*, Ed. Wolters Kluwer, București, 2007;
9. Cristian Ionescu, *Drept constituțional comparat*, Ed. C. H. Beck, București 2008;
10. Armenia Androniceanu, *Sisteme administrative în statele din Uniunea Europeană. Studii comparative*, Ed. Universitară, București, 2007
11. George Claudiu Pupăzan, *Drept administrativ european. Note de curs*, Ed. Hamangiu, București, 2019.

Referințe suplimentare:

1. Tratatul de la Lisabona, în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, C 306, 17.12.2007 (ediția în limba română; eur-lex.europa.eu);
2. EUR-Lex Access to European Union Law (eur-lex.europa.eu).

8.2	Seminar	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Evoluția dreptului administrativ în statele europene.	Problematizarea, conversația euristică, analiză pe text	2 ore; - Fișa de seminar (1)
2.	Uniunea Europeană. Istoric. prezent și viitor.	Problematizarea, conversația euristică, analiză pe text	2 ore; - Fișa de seminar (2)
3.	Aspecte specifice organizării structurilor administrative în Franța	Problematizarea, conversația euristică, analiză pe text	2 ore; - Fișa de seminar (3)
4.	Particularități în organizarea administrației publice centrale și locale în Republica Federală Germania	Problematizarea, conversația euristică, analiză pe text	2 ore; - Fișa de seminar (4)
5.	Organizarea administrației publice centrale și locale în Marea Britanie.	Problematizarea, conversația euristică, analiză pe text	2 ore; - Fișa de seminar (5)
6.	Analiza izvoarelor și a principiilor dreptului administrativ al Uniunii Europene.	Problematizarea, conversația euristică, analiză pe text	2 ore; - Fișa de seminar (6)
7.	Instituțiile Uniunii Europene. Instituții politice și instituții cu rol administrativ.	Problematizarea, conversația euristică, analiză pe text	2 ore; - Fișa de seminar (7)
8.	Rolul autorităților administrative ale Uniunii Europene cu atribuții consultative.	Problematizarea, conversația euristică, analiză pe text	2 ore; - Fișa de seminar (8)
9.	Comisia europeană. Rol și atribuții.	Problematizarea, conversația euristică, analiză pe text	2 ore; - Fișa de seminar (9)
10.	Actele juridice ale instituțiilor Uniunii Europene. Actele legislative, delegate și de punere în aplicare (de executare).	Problematizarea, conversația euristică, analiză pe text	2 ore; - Fișa de seminar (10)
11.	Procedura de adoptare a deciziei administrative de către instituțiile competente ale Uniunii Europene.	Problematizarea, conversația euristică, analiză pe text	2 ore; - Fișa de seminar (11)
12.	Organizarea și competența Curții de Justiție.	Problematizarea, conversația euristică, analiză pe text	2 ore; - Fișa de seminar (12)
13.	Procedura de soluționare a litigiilor de natură administrativă în fața Curții de Justiție.	Problematizarea, conversația euristică, analiză pe text	2 ore; - Fișa de seminar (13)
14.	Recapitulare	Problematizarea, conversația euristică, analiză pe text	2 ore; - Fișa de seminar (14)

Bibliografie

1. J. Schwarze, *L'état actuel et les perspectives du droit administratif européen – L'entrée en matière*, in J. Schwarze, *L'état actuel et les perspectives du droit administratif européen – Analyses de droit comparé*, Bruylant, Bruxelles, 2010, 11-30
2. Elena Simina Tănăsescu, *Constituția Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord. Prezentare generală*, în Ștefan Deaconu (coordonator), Ioan Muraru, Elena Simina Tănăsescu, 3. Silviu Gabriel Barbu, *Codex constituțional. Constituțiile statelor membre ale Uniunii Europene*, Volumul II, Monitorul Oficial, București, 2015, 205-260.
4. P.G. Bran, *Libertatea potrivit lui Florentinus și potrivit lui Montesquieu. Observații critice*, în *Pandectele Române*, nr. 6, 2015, 121-127
5. P.G. Bran, *Libertatea romană. Limite și constrângeri juridice*, în *Studii și Cercetări Juridice*, nr. 3, 2015, 397-402
6. *Tratatele Uniunii Europene*, Editura Universul Juridic, București, 2013;
7. *Tratatul de la Lisabona*, în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, C 306, 17.12.2007 (ediția în limba română; eur-lex.europa.eu);

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cunoașterea teoretică aprofundată a noțiunilor de drept administrativ european oferă cadrul unei perspective juridice profesionale, în care studenții vor fi capabili să înțeleagă comparativ elementele specifice unor ordini de drept diferite, cât și să comunice eficient în contextul cooperării în cadrul instituțiilor europene.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Dovedirea însușirii conținuturilor prin răspunsul corect la minim 50% din subiectele de examinare scrisă	Examen scris	75 %
10.5 Seminar	Dovedirea însușirii conținuturilor prin: participarea la discuțiile din seminare, prezentarea liberă a unui referat pe o temă dată	Evaluarea continuă a activității la seminar	25% și condiție de prezentare la examen
10.6 Standard minim de performanță			
Răspunsuri corecte la minimum 50% din temele de la examinarea scrisă; realizarea în proporție de minimum 75% a prezenței și activității la seminar			

Data completării
19.09.2019

Titular de curs
Lect. univ. dr. George Claudiu Pupăzan

Titular de seminar
Lect. univ. dr. George Claudiu Pupăzan

Data avizării în departament

Director de departament
Prof. univ. dr. Gabriela Pascariu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Drept European

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Dreptul funcției publice europene						
2.2 Titularul activităților de curs	lect. dr. Dan Constantin Măță						
2.3 Titularul activităților de seminar	lect. dr. Dan Constantin Măță						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					42
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					50
Tutoriat					0
Examinări					2
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual					144
3.8 Total ore pe semestru					200
3.9 Număr de credite					8

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Drept administrativ. Drept European. Dreptul muncii
4.2 De competențe	Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de drept administrativ. Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de drept european. Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de dreptul muncii.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Nu este cazul

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C.1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea corectă a noțiunilor privind funcția publică europeană și condițiile exercitării acesteia C.2. Cunoașterea etapelor derulării carierei funcționarilor publici europeni C.3. Însușirea principiilor și normelor care guvernează etica și deontologia profesională a funcționarilor publici români și europeni C.4. Corelarea și compararea drepturilor și îndatoririlor specifice funcționarilor publici reglementate în dreptul național și dreptul european C.5. Soluționarea corectă a unor situații juridice referitoare la activitatea administrației publice europene prin aplicarea legislației în vigoare
Competențe transversale	CT.1. Îndeplinirea eficientă și responsabilă a atribuțiilor în cadrul instituțiilor administrației publice naționale și europene, respectând etica și deontologia profesională CT.2. Capacitatea de se integra și relaționa eficient în echipe de lucru pluridisciplinare și specializate, asumând responsabilitatea asociată CT.3. Capacitatea de autoevaluare a performanțelor și nevoilor de dezvoltare profesională, concomitent cu identificarea și exploatarea oportunităților de formare continuă

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Cursul va urmări identificarea și asimilarea principalelor noțiuni referitoare la exercitarea funcției publice europene, la statutul funcționarilor publici europeni și la deontologia profesională ale activităților desfășurate de aceștia.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili: ▪ să definească noțiuni specifice precum funcția publică europeană, administrație publică europeană etc.▪ să indice drepturile și obligațiile profesionale specifice funcționarilor publici europeni▪ să explice condițiile de angajare ale unui funcționar public în cadrul administrației publice europene▪ să explice criteriile și procedura de promovare a funcționarilor publici în sistemul administrativ european▪ să soluționeze o situație juridică conflictuală referitoare la activitatea administrativă europeană▪ să redacteze înscrisuri specifice cu ocazia soluționării unor situații juridice concrete

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Aspecte introductive privind funcția publică europeană și funcționarul public european	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, explicația, problematizarea, conversația euristică	2 ore
2.	Analiza comparativă a reglementării statutului funcționarului public european și a statutului funcționarului public național.	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, explicația, problematizarea, conversația euristică	2 ore
3.	Cariera funcționarilor publici europeni și a funcționarilor publici naționali. Principiile și condițiile recrutării	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, explicația, problematizarea, conversația euristică	2 ore

4.	Cariera funcționarilor publici europeni și a funcționarilor publici naționali. Promovarea și evaluarea performanțelor profesionale	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, explicația, problematizarea, conversația euristică	2 ore
5.	Principiile exercitării drepturilor și obligațiilor funcționarilor publici europeni și funcționarilor publici naționali	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, explicația, problematizarea, conversația euristică	2 ore
6.	Drepturile funcționarilor publici europeni și a funcționarilor publici naționali	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, explicația, problematizarea, conversația euristică	2 ore
7.	Obligațiile funcționarilor publici europeni și a funcționarilor publici naționali	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, explicația, problematizarea, conversația euristică	2 ore
8.	Obligațiile funcționarilor publici europeni și a funcționarilor publici naționali	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, explicația, problematizarea, conversația euristică	2 ore
9.	Reglementarea eticii și deontologiei profesionale a activității funcționarilor publici în dreptul național și dreptul european	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, explicația, problematizarea, conversația euristică	2 ore
10.	Principiile și fomezle răspunderii juridice a funcționarilor publici europeni și a funcționarilor publici naționali	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, explicația, problematizarea, conversația euristică	2 ore
11.	Răspunderea disciplinară a funcționarilor publici europeni și a funcționarilor publici naționali	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, explicația, problematizarea, conversația euristică	2 ore
12.	Modificarea și suspendarea raportului de serviciu a funcționarului public european și a funcționarului public național	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, explicația, problematizarea, conversația euristică	2 ore
13.	Încetarea raportului de serviciu a funcționarului public european și a funcționarului public național	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, explicația, problematizarea, conversația euristică	2 ore
14.	Personalul contractul din sistemul public european și național	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, explicația, problematizarea, conversația euristică	2 ore

Bibliografie**Referințe principale:**

1. Alexandru, *Tratat de administrație publică*, Editura Universul Juridic, București, 2008.
2. Alexe, *Înălții funcționari publici*, Editura Universul Juridic, București, 2014.
3. D. Apostol Tofan, *Instituții administrative europene*, Editura C.H. Beck, București, 2006.
4. C. Clipa, *Teoria funcției publice*, vol. II, *Noțiunea de funcție publică și categoria de funcționar public. Dreptul aplicabil. Răspunderea juridică a funcționarului public*, Editura Hamangiu, București, 2013.
5. D. C. Măță, *Drept administrativ*, vol. I, *Noțiuni introductive. Organizarea administrației publice. Funcția*

- publică și funcționarul public*, Ediția a II-a, Editura Universul Juridic, București, 2018.
6. A. Mocanu-Suciu, *Răspunderea funcționarilor publici*, Editura C.H. Beck, București, 2015.
 7. D. M. Popescu Petrovszki, *Statutul funcționarilor publici din România și din Uniunea Europeană: principii, drepturi și obligații*, Editura I.R.D.O., București, 2011.
 8. R. P. Postelnicu, *Statutul funcționarilor publici*, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2006.
 9. C.G. Pupăzan, *Drept administrativ european. Note de curs*, Editura Hamangiu, București, 2019
 10. E.-G. Simionescu, Petre Dungan, *Funcționarul public și răspunderea penală în noul Cod penal și în legile speciale*, Ed. Hamangiu, București, 2016.
 11. V. Vedinaș, C. Călinoiu, *Statutul funcționarului public european*, ediția a II-a, Editura Universul Juridic, București, 2007.
 12. V. Vedinaș, *Statutul funcționarilor publici (Legea nr. 188/1999). Comentarii, legislație, doctrină și jurisprudență*, ediția a 2-a, Editura Universul Juridic, București, 2016.

Referințe suplimentare:

1. Statutul funcționarilor Uniunii Europene, http://ec.europa.eu/civil_service/index_ro.htm.
2. Regulamentul (CE) nr. 58/2003 al Consiliului din 19 decembrie 2002 de stabilire a statutului agenților executive cărora urmează să li se încredințeze anumite sarcini în gestionarea programelor comunitare , publicat în J.O. L 11/1 din 16.01.2003
3. Regulamentul (CE) nr.723/2004 al Consiliului din 22 martie 2004 privind Statutul funcționarilor Comunităților Europene și regimul aplicabil altor agenți, publicat în J.O. L124 din 27 aprilie 2004.
4. Regulamentul Consiliului nr.420/2008 din 14 mai 2008 privind ajustarea remunerațiilor și a pensiilor funcționarilor și ai altor agenți ai Uniunii Europene, publicat în J.O. L127 din 15 mai 2008.
5. Decizia Comisiei Europene nr.1588 din 28 aprilie 2004 privind dispozițiile generale de aplicare referitoare la desfășurarea anchetelor administrative și procedura disciplinară, http://ec.europa.eu/index_ro.htm.
6. Decizia Comisiei Europene nr.1597 din 28 aprilie 2004 privind măsurile prin care se urmărește asigurarea calității funcționarilor pentru serviciul public european, http://ec.europa.eu/index_ro.htm.
7. Decizia Comisiei Europene nr.458 din 22 martie 2005 privind programul oficial de stagii al Comisiei Europene.
8. Decizia Comisiei Europene din 12 noiembrie 2008 de stabilire a normelor privind experții naționali detașați și experților naționali în formare pe lângă serviciile Comisiei Europene, http://ec.europa.eu/index_ro.htm.
9. D.C. Măă (editor), *Administrația publică 2019. Codul administrativ și legislație conexă*, Editura Universul Juridic, București, 2019
10. D.C. Măă (editor), *Legislația personalului din administrația publică. Culegere de acte normative*, Editura Universul Juridic, București, 2017.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni introductive	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Documente juridice Texte normative
2.	Particularități privind funcția publică europeană	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Documente juridice Texte normative
3.	Funcționarul public european. Concept și clasificări	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Documente juridice Texte normative
4.	Recrutarea și stagiul funcționarului public european	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Documente juridice Texte normative
5.	Evaluarea, avansarea, promovarea și formarea continuă a funcționarului public european	Problematizarea, conversația euristică, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
6.	Drepturile ce țin de natura funcției publice europene	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative

7.	Obligația de subordonare. Obligația de rezervă	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
8.	Obligația de neutralitate și imparțialitate. Obligația perfecționării pregătirii profesionale	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
9.	Aspecte teoretice și practice privind etica și deontologia profesională	Problematizarea, conversația euristică, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
10.	Aspecte teoretice și practice privind etica și deontologia profesională	Problematizarea, conversația euristică, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
11.	Protecția juridică acordată funcționarilor publici europeni. Privilegiu și imunități	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Documente juridice Texte normative
12.	Condițiile angajării răspunderii disciplinare pentru funcționarii publici europeni	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Documente juridice Texte normative
13.	Răspunderea penală a funcționarilor publici europeni. Particularități	Problematizarea, conversația euristică, studii de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
14.	Aspecte teoretice și practice privind încetarea raportului de serviciu	Problematizarea, conversația euristică, studii de caz	2 ore Documente juridice Texte normative

Bibliografie:

1. Statutul funcționarilor Uniunii Europene, http://ec.europa.eu/civil_service/index_ro.htm.
2. Regulamentul (CE) nr. 58/2003 al Consiliului din 19 decembrie 2002 de stabilire a statutului agenților executive cărora urmează să li se încredințeze anumite sarcini în gestionarea programelor comunitare, publicat în J.O. L 11/1 din 16.01.2003
3. Regulamentul (CE) nr.723/2004 al Consiliului din 22 martie 2004 privind Statutul funcționarilor Comunităților Europene și regimul aplicabil altor agenți, publicat în J.O. L124 din 27 aprilie 2004.
4. Regulamentul Consiliului nr.420/2008 din 14 mai 2008 privind ajustarea remunerațiilor și a pensiilor funcționarilor și ai altor agenți ai Uniunii Europene, publicat în J.O. L127 din 15 mai 2008.
5. Decizia Comisiei Europene nr.1588 din 28 aprilie 2004 privind dispozițiile generale de aplicare referitoare la desfășurarea anchetelor administrative și procedura disciplinară, http://ec.europa.eu/index_ro.htm.
6. Decizia Comisiei Europene nr.1597 din 28 aprilie 2004 privind măsurile prin care se urmărește asigurarea calității funcționarilor pentru serviciul public european, http://ec.europa.eu/index_ro.htm.
7. Decizia Comisiei Europene nr.458 din 22 martie 2005 privind programul oficial de stagii al Comisiei Europene.
8. Decizia Comisiei Europene din 12 noiembrie 2008 de stabilire a normelor privind experții naționali detașați și experților naționali în formare pe lângă serviciile Comisiei Europene, http://ec.europa.eu/index_ro.htm.
9. D.C. Măță (editor), *Administrația publică 2019. Codul administrativ și legislație conexă*, Editura Universul Juridic, București, 2019

D.C. Măță (editor), *Legislația personalului din administrația publică. Culegere de acte normative*, Editura Universul Juridic, București, 2017.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul îmbină aspectele teoretice cu perspectiva practică pentru a forma deprinderi specifice necesare specialiștilor care urmăresc să desfășoare activități în cadrul instituțiilor administrației publice europene. În același timp, cursul se adresează și practicienilor din administrație și justiție care în desfășurarea activității profesionale se pot confrunța cu situații specifice administrației publice europene și, în mod particular, a funcției publice europene.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Capacitatea de a identifica și rezolva subiectele propuse pentru examinare; Corectitudinea informațiilor asimilate; Coerența logică; Gradul de asimilare al terminologiei se specialitate	Examen scris	50%
10.5 Seminar	Prezența activă; Însușirea deprinderilor de analiză asupra problemelor fundamentale; Exprimarea fluentă, corectă, nuanțată; Aplicarea practică a cunoștințelor acumulate	Dialog, dezbateri, proiecte, lucrări practice	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Pentru promovarea examenului studentul va dovedi o înțelegere aprofundată a normelor, principiilor și teoriilor din materia statutului funcționarului public european și a statutului funcționarului public național. O altă cerință de bază în promovarea disciplinei o reprezintă capacitatea de analiză și interpretare a actelor normative relevante și a soluțiilor consolidate în practica judiciară și administrativă.			

Data completării
20.09.2019

Titular de curs
Lect. dr. Dan Constantin Măță

Titular de seminar
Lect. dr. Dan Constantin Măță

Data avizării în departament

Director de departament
Prof. dr. Gabriela Pascariu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Master, ciclul II de studii
1.6 Programul de studii / Calificarea	Drept european

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Convenția europeană a drepturilor omului. Jurisprudența CEDO						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Snejana SULIMA						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Snejana SULIMA						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	2	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					45
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					42
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					42
Tutoriat					1
Examinări					3
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual					133
3.8 Total ore pe semestru					175
3.9 Număr de credite					7

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Sala de curs cu dotari media (proiector, computer, sistem audio-video), tabla, cretă, flipchart, markere
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Sala de seminar cu dotari media (proiector, computer, sistem audio-video), tabla, cretă, flipchart, markere

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	- Asimilarea unui vocabular specific disciplinei.- Competențe de interpretare a CEDO.- Abilitatea de a utiliza în practica profesională cunoștințele aprofundate legate de interpretarea CEDO.- Capacitatea de punere în aplicare a exigențelor jurisprudențiale așa cum reies din hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului.
Competențe transversale	- Capacitatea de a identifica legăturile dintre problematica drepturilor omului în dreptul european și cel național.- Capacitatea de a aborda chestiuni complexe care necesită cunoașterea dreptului convențional al drepturilor omului.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	- Aprofundarea cunoștințelor referitoare la CvEDO și la mecanismele ei de protecție a drepturilor omului la nivel european.- Deprinderea cercetării juridice asupra Convenției Europene a Drepturilor Omului prin metode generale și specifice (analiză, comentariu de text, demonstrație).
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: ▪ Explice necesitatea protecției drepturilor omului prin intermediul CEDO▪ Descrie mecanismele de protecție a drepturilor omului la nivel european▪ Utilizeze limbajul propriu protecției europene a drepturilor omului▪ Analizeze cauzele din jurisprudența CEDO

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Curs I – Considerații introductive 1. Consiliul Europei – promotor al protecției drepturilor omului în Europa2. CEDO – fundament al protecției drepturilor omului la nivel european	Prelegere	2 ore Note de curs
2.	Curs II - Principii generale de interpretare a CEDO 1. Interpretarea evolutivă2. Marja națională de apreciere3. Principiul proporționalității	Prelegere	2 ore Note de curs
3.	Curs III – Drepturi cu caracter primordial pentru persoane, protejate de CEDO 1. Dreptul la viață	Prelegere	2 ore Note de curs

4.	2. Protecția contra torturii și a tratamentelor inumane sau degradante	Prelegere	2 ore Note de curs
5.	3. Protecția contra sclaviei	Prelegere	2 ore Note de curs
6.	4. Dreptul la libertate și siguranță	Prelegere	2 ore Note de curs
7.	5. Dreptul la respectarea vieții private și de familie, a domiciliu și a corespondenței	Prelegere	2 ore Note de curs
8.	6. Dreptul la libertatea gândirii, conștiinței și religiei	Prelegere	2 ore Note de curs
9.	7. Drepturile privind educația	Prelegere	2 ore Note de curs
10.	8. Dreptul la libertatea de exprimare	Prelegere	2 ore Note de curs
11.	9. Drepturi și libertăți politice și asociative	Prelegere	2 ore Note de curs
12.	Curs IV – Discriminarea în viziunea CEDO 1. Discriminarea raportată la unul dintre drepturile CEDO 2. Interdicția generală a discriminării	Prelegere	2 ore Note de curs
13.	Curs V – Drepturi cu caracter procedural protejate de CEDO 1. Dreptul al un proces echitabil 2. Dreptul la un recurs efectiv	Prelegere	2 ore Note de curs
14.	Curs VI – Drepturi cu caracter economic protejate de CEDO 1. Lectura articolului 1 din Protocolul adițional la CEDO 2. Procedura aplicabilă în cazul încălcării dreptului de proprietate	Prelegere	2 ore Note de curs

Bibliografie

Referințe principale:

BÎRSAN, Corneliu, *Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole*. Ediția 2, Editura C.H. Beck, București, 2010.

BOGDAN, Dragoș Sebastian, SELEGEAN, Mihai, *Drepturi si libertăți fundamentale în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului*, Editura ALL Beck, București, 2005.

CALIN, Dragoș, ȚĂNDĂRESCU, Bianca, VASILESCU, Mihaela, COTOVARU, Paula-Andrada, RAMAȘCANU, Beatrice, MILITARU, Ionuț, MILITARU, Serena, LĂCĂTUȘU, Roxana, ZAHARIA, Lucia, CÎRCIUMARU, Lavinia, LĂNCRĂJAN, Alexandra, *Hotărârile CEDO în cauzele împotriva României – 1994-2009. Analiză, consecințe, autorități potențial responsabile*, 5 volume, Editura Universitară, 2010.

CALIN, Dragoș (Coord.), *Hotărârile CEDO în cauzele împotriva României – 2014. Analiza, consecințe, autorități potențial responsabile*, Editura Universitară, 2015.

CALIN, Dragoș (Coord.), *Magistrații și instanțele judecătorești în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Hotărâri relevante*, Editura Universitară, 2013.

CHIRIȚĂ, Radu, *Convenția europeană a drepturilor omului. Comentarii și explicații*, ediția 2, Editura C.H. Beck, București, 2008

CROITORU, Mirela Steluța, *Dreptul de proprietate în jurisprudența CEDO*, Editura Hamangiu, 2010.

POPESCU, Corneliu-Liviu, *Drepturile de procedură în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (2001-2002)*, Editura ALL Beck, București, 2003.

POPESCU, Corneliu-Liviu, *Jurisprudența Curții europene a Drepturilor Omului - 2004*, Editura ALL Beck, 2006.

POPESCU, Corneliu-Liviu, *Hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) pronunțate în cauzele împotriva României*, Editura All Beck, București, 2003.

POPESCU, Corneliu-Liviu, *Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (1999-2002)*, Editura All Beck, București, 2003.

PREDESCU, Ovidiu, *Convenția europeană a drepturilor omului și implicațiile ei asupra dreptului penal român*, Editura Lumina Lex., București, 1998.

RAMAȘCANU, Beatrice, *Jurisprudența CEDO în cauzele împotriva României. Culegere de hotărâri pentru examenele de admitere și promovare în magistratură*. Teste grilă, ed. a 2-a, Hamangiu, 2009.

Referințe suplimentare:

RENUCCI, Jean-François, *Tratat de drept european al drepturilor omului*, Editura Hamangiu, București 2009.

SUDRE, Frédéric, *Droit européen et international des droits de l'homme*, 10e édition revue et augmentée, PUF, Paris, 2011.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Interdicția discriminării	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
2.	Protecția datelor	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
3.	Opinii și informații	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
4.	Protecția drepturilor omului în regim de detenție	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
5.	Drepturile minorităților	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
6.	Protecția copiilor Drepturi parentale	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
7.	Cauzele pilot	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO

Bibliografie

SUDRE, Frédéric, MARGUÉNAUD, Jean-Pierre, ANDRIANTSIMBAZOVINA, Joël, GOUTTENOIRE, Adeline, LEVINET, Michel, *Marile hotărâri ale Cuții Europene a Drepturilor Omului*, Rosetti International, București, 2011.

<http://www.coe.int>;

http://www.echr.coe.int/ECHR/Homepage_FR

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina contribuie la formarea abilităților profesionale specifice în corelația cu standardele profesionale aplicabile profesiilor juridice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Capacitate de asimilare și redare	examen	50
10.5 Seminar/ Laborator	Capacitate de analiză și sinteză	Prezentare orală cu ajutorul unui support sub formă de referat sau PPT	50
10.6 Standard minim de performanță			
Frecvență; parcurgerea bibliografiei; participarea la dezbateri la seminar, dovedirea însușirii noțiunilor fundamentale			

Data completării
09.09.2019

Titular de curs
Lect. dr. Snejana SULIMA

Titular de seminar
Lect. dr. Snejana SULIMA

Data avizării în departament

Director de departament
Prof. dr. Gabriela Pascariu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Master, ciclul II de studii
1.6 Programul de studii / Calificarea	Drept European

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Probleme de drept material al Uniunii Europene						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Emanoil Corneliu Mogîrzan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Emanoil Corneliu Mogîrzan						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					60
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					1
Examinări					2
Alte activități.....					1
3.7 Total ore studiu individual					144
3.8 Total ore pe semestru					200
3.9 Număr de credite					8

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Dreptul Uniunii Europene
4.2 De competențe	Cunoașterea bazelor dreptului Uniunii Europene, a instituțiilor, a izvoarelor de drept, a mijloacelor de control jurisdicțional

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C.1. Cunoașterea principalelor teme ale dreptului material al Uniunii, în care un loc esențial îl ocupă libertățile de circulație din cadrul pieței interne și obstacolele din calea acestora, precum și libera concurență C.2. Capacitatea de a analiza jurisprudența relevantă a Curții Europene de Justiție a Uniunii Europene, pentru înțelegerea raționamentelor și a metodelor proprii de interpretare C.3. Capacitatea de a analiza, interpreta și aplica normele materiale adoptate de instituțiile politice ale UE C.4. Capacitatea de a soluționa cazuri practice, în lumina precedentelor statuate de Curtea Europeană de Justiție
Competențe transversale	CT.1. Identificarea și realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil, cu respectarea regulilor deontologice specifice CT.2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă individuală, precum și în echipă CT.3. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare și de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă străină de circulație internațională CT.4. Susținerea unor opinii juridice în vederea soluționării unor spețe de drept al Uniunii Europene, din perspectiva părților litigante și a judecătorului național

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	O.1. Pentru masteranzii care nu au cunoștințe de drept material, disciplina asigură familiarizarea cu specificul acestui important domeniu al dreptului Uniunii Europene. În același timp, cursul se adresează masteranzilor care au cunoștințe prealabile în domeniu, urmărind să le aprofundeze.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea studiului acestei discipline, studenții vor fi capabili: ▪ să cunoască principalele teme ale dreptului material al Uniunii, în care un loc esențial îl ocupă libertățile de circulație din cadrul pieței interne, precum și libera concurență▪ să dobândească noțiunile introductive despre libera concurență în Uniunea Europeană▪ să identifice principalele instrumente juridice care guvernează piața internă și libera concurență▪ să poată identifica diferitele obstacole pe care le întâmpină cetățenii și mediul de afaceri în exercitarea libertăților de circulație▪ să identifice mijloacele juridice prin care persoanele fizice și juridice pot depăși aceste obstacole▪ să identifice distorsiunile care provin din nerespectarea regimului concurenței, care afectează piața internă▪ să interpreteze și să aplice normele de drept material al Uniunii Europene▪ să susțină opinii juridice în soluționarea unor spețe de drept ale Uniunii Europene, din perspectiva părților litigante și a instanței naționale sau a Uniunii Europene▪ să protejeze în fața instanțelor naționale și ale Uniunii drepturile subiective izvorâte din dreptul Uniunii

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	I. Piața internă. Libera circulație a mărfurilor. Noțiuni introductive. Noțiunea de marfă	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația	2 ore Note de curs

		euristică, observația dirijată.	
2.	1) Interzicerea taxelor vamale și a taxelor cu efect echivalent (art. 28 și 30 TFUE) 1.1. Introducere. Prevederile tratatelor constitutive 1.2. Taxele vamale 1.3. Taxele cu efect echivalent taxelor vamale 1.4. Excepții: cazuri în care taxele cu efect echivalent sunt admisibile	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
3	2) Interzicerea fiscalității discriminatorii sau protecționiste 2.1. Chestiuni generale 2.2. Fiscalitatea discriminatorie (art. 110 alin. 1 TFUE) a. Discriminarea directă b. Discriminarea indirectă 2.3. Fiscalitatea protecționistă (art. 110 alin. 2 TFUE) 2.4. Raportul dintre aplicarea art. 30 și art.110 TFUE	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
4.	3) Interzicerea restricțiilor cantitative și a măsurilor cu efect echivalent 3. 1. Chestiuni generale 3.2. Restricțiile cantitative 3.3. Măsurile cu efect echivalent a) Directiva 70/50/CEE b) Decizia Dassonville (cauza 8/74)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
5.	c) Obstacole discriminatorii în calea circulației mărfurilor 3.3. Excepții prevăzute de art. 36 TFUE	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
6.	3.4. Măsuri naționale aplicabile fără distincție între mărfurile autohtone și cele din import a) Decizia Cassis de Dijon.	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
7.	b) Decizia Keck c) Evoluția ulterioară deciziei Keck	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
8.	d) Cerințele imperative de interes general și raportul cu excepțiile prevăzute de art. 36 TFUE 3.5 Măsurile cu efect echivalent la export	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
9.	4) Armonizarea legislațiilor naționale în domeniul liberei circulații a mărfurilor 4.1. Noțiunea de armonizare 4.2. Armonizarea în cadrul pieței comune și în cel al pieței interne. Procedurile și metodele de armonizare	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
10.	II. Libertatea de circulație a persoanelor și serviciilor 1) Dreptul de a practica o activitate salariată într-un alt stat membru a) Noțiunea comunitară de lucrător	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs

	b) Înlăturarea discriminărilor și a obstacolelor nediscriminatorii c) Excepția aplicabilă angajaților din administrația publică		
11.	2) Dreptul de a practica o activitate independentă într-un alt stat membru sau dreptul de a presta servicii a) Dreptul de stabilire b) Dreptul la liberă prestare a serviciilor c) Excepția aplicabilă activităților ce participă la exercitarea autorității publice	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
12.	3) Reguli comune celor două libertăți a) Recunoașterea reciprocă a diplomelor și a calificărilor b) Dreptul de ședere c) Îngrădirea dreptului la liberă circulație pentru considerente de ordine publică, securitate publică, sănătate	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
13.	III. Elemente ale dreptului concurenței în Uniunea Europeană 1) Acordurile anticoncurențiale	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
14.	2) Abuzul de poziție dominantă	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
Bibliografie Referințe principale: P. Craig, G. De Burca, <i>Dreptul Uniunii Europene</i> , Ed. Hamangiu, 2017 Catherine Barnard, <i>The Substantive Law of the European Union</i> , O.U.P., 2016 Alina Kaczorowska, <i>European Union Law</i> , Routledge, 2016 Claude Blumann et Louis Dubouis, <i>Droit matériel de l'Union européenne</i> , 6e édition, Montchrestien; Collection Précis Domat, 2012 Marianne Dony, <i>Droit de l'Union européenne</i> , 4 ^e édition revue et augmentée, Editions de l'Université de Bruxelles, Bruxelles, 2012 Referințe suplimentare: Damian Chalmers ș.a., <i>European Union Law</i> , 2nd edition, Cambridge Univ. Press, 2010			
8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1	Piața internă. Comerțul liber	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
2	Noțiunea de marfă Interzicerea taxelor vamale și a taxelor cu efect echivalent	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative

3	Interzicerea fiscalității discriminatorii sau protecționiste	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
4	Interzicerea restricțiilor cantitative și a măsurilor cu efect echivalent Decizia Dassonville (cauza 8/74)	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
5	Obstacole discriminatorii în calea circulației mărfurilor Excepții prevăzute de art. 36 TFUE	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
6	Măsuri naționale aplicabile fără distincție între mărfurile autohtone și cele din import a) Decizia Cassis de Dijon.	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
7	b) Decizia Keck c) Evoluția ulterioară deciziei Keck	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
8	Cerințele imperative de interes general și raportul cu excepțiile prevăzute de art. 36 TFUE Măsurile cu efect echivalent la export	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
9	Armonizarea legislațiilor naționale în domeniul liberei circulații a mărfurilor	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
10	Libertatea de circulație a persoanelor	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
11	Libertatea de circulație a serviciilor	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
12	Reguli comune pentru libertatea de circulație a persoanelor și libertatea de circulație a serviciilor	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
13	Acordurile anticoncurențiale	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative

14	Abuzul de poziție dominantă	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative

Bibliografie

- P. Craig, G. De Burca, *Dreptul Uniunii Europene*, Ed. Hamangiu, 2017
Catherine Barnard, *The Substantive Law of the European Union*, O.U.P., 2016
Alina Kaczorowska, *European Union Law*, Routledge, 2013
Extrase din deciziile relevante ale Curții de Justiție a Uniunii Europene, care vor fi furnizate masteranzilor
Surse web
- ec.europa.eu/
- eur-lex.europa.eu/
- <http://eur-lex.europa.eu/browse/summaries.html?locale=ro>
- curia.europa.eu

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul are un conținut practic. Masteranzii vor dobândi cunoștințe despre dreptul material al Uniunii, care, aplicându-se direct la raporturile juridice în care sunt implicați și particularii, au efecte importante în viața oricărui locuitor din Uniunea Europeană. Masteranzii vor dobândi capacitatea de a analiza deciziile Curții de Justiție a Uniunii Europene, de a interpreta și aplica normele materiale ale Uniunii, pentru apăra cât mai eficientă în justiție drepturile prevăzute de sistemul juridic al Uniunii.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Examen scris		– 50%
10.5 Seminar/ Laborator	Participarea la dezbaterile de la seminar Eseu		– 25% – 25%

10.6 Standard minim de performanță

Cunoașterea libertăților de circulație în Uniunea Europeană, a limitărilor permise de dreptul Uniunii, a obstacolelor nelegale instituite de state în libertăților, cunoașterea principalelor teme ale dreptului concurenței din Uniunea Europeană

Data completării
20.09.2019

Titular de curs
**Lect. univ. dr. Emanoil Corneliu
Mogîrzan**

Titular de seminar
**Lect. univ. dr. Emanoil Corneliu
Mogîrzan**

Data avizării în departament

Director de departament
Prof. dr. Gabriela Pascariu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclu de studii	II - Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	DREPT EUROPEAN

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	DREPTUL EUROPEAN AL MEDIULUI						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Gheorghe Durac						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. Gheorghe Durac						
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	Examen	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					35
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					1
Examinări					3
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual					119
3.8 Total ore pe semestru					175
3.9 Număr de credite					7

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitatea de a înțelege și analiza noțiunile specifice dreptului european al mediului C2. Capacitatea de a interpreta și aplica textul de lege în anumite cazuri practice C3. Capacitatea de a completa formularele și cereri în vederea dobândirii protecției juridice în domeniul mediului C4. C5.
Competențe transversale	CT1. Aplicarea dispozițiilor din dreptul privat și din dreptul public în materia dreptului european al mediului. CT2. Identificarea și utilizarea informațiilor necesare pentru derularea unor proceduri administrative și diplomatice, respectiv a unei acțiuni în justiție. CT3.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Dreptul european al mediului cuprinde două mari părți: Instituțiile cu atribuții în domeniul protecției mediului și Documentele normative care reglementează protecția factorilor de mediu la nivel european și global. În acest context, studenții masteranzi vor putea aprofunda aspecte privind condițiile și procedurile de urmat pentru acțiunile de protecție a mediului, în conformitate cu legislația în vigoare. Pe de altă parte, studenții vor putea descifra și analiza cadrul juridic privind protecția factorilor de mediu.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: ▪ Explice noțiunile, dar și mecanismele de realizare a protecției mediului▪ Utilizeze textele de lege din domeniul dreptului european al mediului în soluționarea unor cazuri practice▪ Să deruleze o procedură de protecție a factorilor de mediu

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Politica și strategia Uniunii Europene în domeniul protecției mediului	Prelegere.	2 ore
2.	Cooperarea în domeniul mediului între instituțiile comunitare și cele naționale	Prelegere. Prezentare în power point.	2 ore
3.	Principiile generale ale Dreptului european al mediului	Prelegere. Prezentare în power point.	2 ore
4.	Instituții ale Uniunii Europene cu atribuții în domeniul protecției mediului: Consiliul Uniunii Europene; Parlamentul European; Comisia Europeană; Comitetul economic și social; Comisia Economică a Națiunilor Unite pentru Europa; Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.	Prelegere. Prezentare în power point.	2 ore
5.	Instituții europene specializate în domeniul protecției mediului: Agenția Europeană pentru Mediu, Comisia	Prelegere. Prezentare în power point.	2 ore

	pentru aplicarea Convenției de la Oslo (1972), Comisia pentru aplicarea Convenției de la Helsinki (1974), Comisia Dunării (1961).		
6.	Protecția atmosferei în Uniunea Europeană	Prelegere. Prezentare în power point.	2 ore
7.	Protecția apelor în Uniunea Europeană	Prelegere. Prezentare în power point.	2 ore
8.	Protecția solurilor în Uniunea Europeană	Prelegere. Prezentare în power point.	2 ore
9.	Protecția pădurilor și a altor forme de vegetație în Uniunea Europeană	Prelegere. Prezentare în power point.	2 ore
10.	Managementul deșeurilor în Uniunea Europeană	Prelegere. Prezentare în power point.	2 ore
11.	Regimul juridic al activității nucleare	Prelegere. Prezentare în power point.	2 ore
12.	Adoptarea și respectarea măsurilor pentru protecția mediului.	Prelegere. Prezentare în power point.	2 ore
13.	Controlul aplicării normelor de protecție a mediului	Prelegere. Prezentare în power point.	2 ore
14.	Răspunderea juridică pentru daune ecologice	Prelegere. Prezentare în power point.	2 ore

Bibliografie**Referințe principale:**

- M. Dutu, *Politici publice de mediu*, Editura *Universul Juridic*, Bucuresti, 2012;
- M. Coșea, A. Dunărințu, *Politici de mediu și strategii de dezvoltare durabilă în Uniunea Europeană*, Editura *Pro Universitaria*, București, 2013;
- F. Brașoveanu, *Dreptul european al mediului*, Editura *Pro Universitaria*, București, 2013;
- M. Duțu, *Principii și instituții fundamentale de drept comunitar al mediului*, Ed. *Economică*, București, 2005;
- D. Mazilu, *Dreptul comunitar al mediului*, Ed. *Lumina Lex*, București, 2006;
- E. Lupan, *Tratat de dreptul protecției mediului*, Ed. *Lumina CH BECK*, București, 2009;
- A. Cobzaru, *Principiile dreptului european al mediului*, Ed. *Universul Juridic*, București, 2012;
- D. Marinescu, *Tratat de dreptul mediului*, Ed. *Universul juridic*, București, 2008;
- Gh. Durac, L. Bouriaud, *Dreptul mediului. Răspunderea juridică pentru daune ecologice*, Ed. *Junimea*, Iași, 2004.

Referințe suplimentare:

- M. Prieur, *Le droit de l'environnement*, 6eme édition, *Precis*, Dalloz, Paris, 2011;
- Raphael Romi, *Droit europeen et international de l'environnement*, Montchrestien, Paris, 2005 ;
- Raphael Romi, *L'Europe e la protection de l'environnement*, Victoire Editions-PUF, 3eme édition, 2004 ;
- L. Kramer, *EU Environmental Law*, Ed. *Sweet & Maxwell*, London, 2000;
- P. Thieffry, *Droit Europeen de l'environnement*, *Dalloz*, Paris, 1998.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Politica și strategia Uniunii Europene în domeniul protecției mediului	Discuții.	2 ore
2.	Cooperarea în domeniul mediului între instituțiile comunitare și cele naționale	Discuții și soluționarea de cazuri practice.	2 ore
3.	Principiile generale ale Dreptului european al mediului	Discuții, soluționarea de cazuri practice. Completare cereri.	2 ore
4.	Instituții ale Uniunii Europene cu atribuții în domeniul protecției mediului: Consiliul Uniunii Europene; Parlamentul European; Comisia Europeană; Comitetul economic și social; Comisia Economică a Națiunilor Unite pentru Europa; Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.	Discuții și soluționarea de cazuri practice.	2 ore
5.	Istituții europene specializate în domeniul protecției mediului: Agenția Europeană pentru Mediu, Comisia pentru aplicarea Convenției de la Oslo (1972), Comisia pentru aplicarea Convenției de la Helsinki (1974), Comisia Dunării (1961).	Discuții și soluționarea de cazuri practice. Completare formulare.	2 ore
6.	Protecția atmosferei în Uniunea Europeană	Discuții și soluționarea de cazuri practice.	2 ore
7.	Protecția apelor în Uniunea Europeană	Discuții și soluționarea de cazuri practice.	2 ore
8.	Protecția solurilor în Uniunea Europeană	Discuții.	2 ore
9.	Protecția pădurilor și a altor forme de vegetație în Uniunea Europeană	Discuții și soluționarea de cazuri practice.	2 ore
10.	Managementul deșeurilor în Uniunea Europeană	Discuții, soluționarea de cazuri practice. Completare cereri.	2 ore
11.	Regimul juridic al activității nucleare	Discuții și soluționarea de cazuri practice.	2 ore
12.	Adoptarea și respectarea măsurilor pentru protecția mediului.	Discuții și soluționarea de cazuri practice. Completare formulare.	2 ore
13.	Controlul aplicării normelor de protecție a mediului	Discuții și soluționarea de cazuri practice.	2 ore
14.	Răspunderea juridică pentru daune ecologice	Discuții și soluționarea de cazuri practice.	2 ore

Bibliografie:

- Mircea Dutu, *Politici publice de mediu*, Editura Universul Juridic, Bucuresti, 2012;
- A. Cobzaru, *Principiile dreptului european al mediului*, Editura Universul Juridic, Bucuresti, 2012;
- Mircea Duțu, *Principii și instituții fundamentale de drept comunitar al mediului*, Ed.Economică, București, 2005;
- Dumitru Mazilu, *Dreptul comunitar al mediului*, Ed.Lumina Lex, București, 2006;

- M. Prieur, *Le droit de l'environnement*, 6ème édition, Précis, Dalloz, Paris, 2011;
- Raphael Romi, *Droit europeen et international de l'environnement*, Montchrestien, Paris, 2005.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina contribuie la formarea abilităților profesionale specifice în corelația cu standardele profesionale aplicabile profesiilor juridice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs			
10.5 Seminar/ Laborator		teste, dezbateri pe cazuri practice, completarea cererilor de înregistrare	30%
10.6 Standard minim de performanță			
Prezență, susținerea testelor și răspuns corect la cel puțin un subiect de pe biletul de examen			

Data completării
15.09.2019

Titular de curs
Prof. univ. dr. Gheorghe Durac

Titular de seminar
Prof. univ. dr. Gheorghe Durac

Data avizării în departament

Director de departament
Prof. dr. Gabriela Pascariu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclu de studii	II - Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Drept european

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Drept internațional privat european						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Dr. Carmen Tamara Ungureanu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. Dr. Carmen Tamara Ungureanu						
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					1
Examinări					3
Alte activități.....					-
3.7 Total ore studiu individual					94
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Noțiuni de drept internațional privat
4.2 De competențe	

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitatea de a califica un litigiu de drept internațional privat european. C2. Capacitatea de a stabili competența instanței statale sau arbitrale sesizate. C3. Capacitatea de a identifica legea aplicabilă pentru soluționarea fondului litigiului. C4. Capacitatea de a stabili condițiile în care o hotărâre judecătorească sau arbitrală poate fi recunoscută sau și executată în spațiul Uniunii Europene. C5. Capacitatea de a trasa liniile cooperării judiciare europene în materie.
Competențe transversale	CT1. Înțelegerea modului de funcționare a mecanismului dreptului internațional privat european. CT2. Utilizarea cunoștințelor de drept internațional privat european pentru analiza modurilor alternative de soluționare a litigiilor de drept privat. CT3. Deschiderea spre colaborarea la nivel european în materie.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Introducerea studenților masteranzi în mediul dreptului internațional privat european, folosind cunoștințele lor de drept internațional privat general. Calificarea unui litigiu de drept privat, prin apelarea la criteriile specifice utilizate în dreptul european. Înțelegerea bazelor dreptului internațional privat european, prin stabilirea instanței competente să soluționeze litigiul și, apoi, a legii aplicabile fondului acestuia. Înțelegerea condițiilor cerute pentru recunoașterea sau și executarea unei hotărâri pronunțate în materia dreptului privat, în spațiul Uniunii Europene.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: ▪ Explice mecanismul de funcționare a dreptului internațional privat european.▪ Descrie pașii pe care trebuie să îi urmeze un justițiabil/avocat/judecător/arbitru pentru a ajunge la soluționarea unui litigiu de drept internațional privat european.▪ Utilizeze regulile de competență și regulile de conflict cuprinse în principalele regulamente europene din materia dreptului privat.▪ Analizeze metode alternative de soluționare a litigiilor în materie civilă și europeană la nivel european.▪ Coopereze pe plan european cu cei implicați în soluționarea unui litigiu de drept internațional privat european.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni introductive. Disciplina dreptului internațional privat european. Izvoarele dreptului internațional privat european. Regulamentul european.	Predare interactivă. Dezbateri.	prelegere
2.	Drept internațional privat. Norme de competență. Norme conflictuale. Competența jurisdicțională în dreptul internațional privat european. Competența legislativă în dreptul internațional privat European.	Predare interactivă. Dezbateri.	prelegere
3.	Regulamentul 1215/2012 (Bruxelles I) privind competența judiciară,	Predare interactivă. Dezbateri.	prelegere

	recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.		
4.	Regulamentul 1215/2012 (Bruxelles I) privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.	Predare interactivă. Dezbateri.	prelegere
5.	Regulamentul 1215/2012 (Bruxelles I) privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.	Predare interactivă. Dezbateri.	prelegere
6.	Regulamentul 2201/2003 (Bruxelles II) privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în material răspunderii părintești.	Predare interactivă. Dezbateri.	prelegere
7.	Regulamentul 2201/2003 (Bruxelles II) privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în material răspunderii părintești.	Predare interactivă. Dezbateri.	prelegere
8.	Regulamentul 2201/2003 (Bruxelles II) privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în material răspunderii părintești.	Predare interactivă. Dezbateri.	prelegere
9.	Regulamentul 593/2008 (Roma I) privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale.	Predare interactivă. Dezbateri.	prelegere
10.	Regulamentul 593/2008 (Roma I) privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale.	Predare interactivă. Dezbateri.	prelegere
11.	Regulamentul 864/2007 (Roma II) privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale.	Predare interactivă. Dezbateri.	prelegere
12.	Regulamentul 864/2007 (Roma II) privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale.	Predare interactivă. Dezbateri.	prelegere
13.	Regulamentul 1259/2010 (Roma III) de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp.	Predare interactivă. Dezbateri.	prelegere
14.	Regulamentul 4/2009 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere.	Predare interactivă. Dezbateri.	prelegere

Bibliografie**Referințe principale:**

1. Geert van Calster, *European Private International Law*, Second Edition, Hart Publishing, Portland, 2016, USA
2. Peter Stone, *EU Private International Law*, Editura Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 2012, UK.

3. Michael Bogdan, *Concise Introduction to EU Private International Law*, Editura Europa Law Publishing, Groningen, 2012, Olanda.
4. Textele regulamentelor studiate, disponibile în baza de date eur-lex (<http://eur-lex.europa.eu>).

Referințe suplimentare:

1. Ioan Macovei, *Drept internațional privat, în reglementarea Noului Cod civil și de procedură civilă*, Editura C. H. Beck, București, 2011.
2. Ion P. Filipescu, *Tratat de drept internațional privat*, Editura Universul Juridic, București, 2008.
3. Carmen Tamara Ungureanu, *Dreptul european privat al afacerilor*, Editura Junimea, Iași, 2002.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Accesul la justiție în spațiul Uniunii Europene.	Prezentare și dezbateri.	seminar
2.	Reguli aplicabile protecției consumatorilor în spațiul european.	Studii de caz. Dezbateri.	seminar
3.	Reguli aplicabile protecției consumatorilor în spațiul european.	Studii de caz. Dezbateri.	seminar
4.	Răspunderea civilă delictuală pentru delictul săvârșit prin intermediul mass media și <i>forum shopping</i> .	Dezbateri pe marginea unui articol din doctrină. Aplicații practice.	seminar
5.	Clauzele abuzive în contractele cu element de extraneitate situat în spațiul Uniunii Europene.	Aplicații practice.	seminar
6.	Medierea la nivelul Uniunii Europene și implicațiile ei asupra normelor de drept internațional privat european.	Prezentare și dezbateri.	seminar
7.	Comerțul electronic și dreptul internațional privat european.	Prezentare și dezbateri.	seminar
8.	Internetul și dreptul internațional privat european.	Dezbateri pe marginea unui articol din doctrină. Aplicații practice.	seminar
9.	Divorțul: legea aplicabilă acestuia și autoritatea competentă să-l soluționeze în spațiul european.	Prezentare și dezbateri.	seminar
10.	Deplasarea copiilor cu părinți separați și cu reședința obișnuită în state diferite ale Uniunii Europene.	Studii de caz. Discuții.	seminar
11.	Reguli de recunoaștere și executare a hotărârilor judecătorești pronunțate în materie civilă și comercială de instanțe aparținând unor state din U.E., pe teritoriul României.	Prezentare și dezbateri.	seminar
12.	Regulamentul Bruxelles I și procedurile paralele în fața unei instanțe naționale și a unui tribunal arbitral	Prezentare și dezbateri.	seminar
13.	Vânzarea internațională de mărfuri și Regulamentul Roma I	Prezentare și dezbateri.	seminar
14.	Regulamentul Roma I și <i>lex mercatoria</i>	Prezentare și dezbateri.	seminar

Bibliografie

1. Vesna Lazic', Steven Stuij (editors), *Brussels Ibis Regulation. Changes and Challenges of the Renewed Procedural Scheme*, T.M.C. Asser Press, The Hague, 2017, The Netherlands
2. Peter Stone, Youseph Farah (editors), *Research Handbook on EU Private International Law*, Editura Edward Elgar, Cheltenham, 2015, UK.
3. Michael Bogdan, Ulf Maunsbach, *EU Private International Law: An ECJ Casebook*, Editura Europa Law Publishing, Groningen, 2012, Olanda.
4. Jurisprudența de pe site-ul Curții de Justiție a Comunității Europene (www.curia.europa.eu).
5. Carmen Tamara Ungureanu, *Aplicarea regulamentelor europene în dreptul privat. Competența jurisdicțională și competența legislativă*, în *Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași*, Tomul LVI, Științe Juridice, nr. 2/2010.
6. Carmen Tamara Ungureanu, *Aplicarea regulamentelor europene în dreptul privat. Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești*, în *Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași*, Tomul LVII, Științe Juridice, nr. 1/2011.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cunoștințele dobândite în materia dreptului internațional privat european vor asigura integrarea în programele din domeniu. Pentru a satisface așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi aceste cunoștințe trebuie valorizate prin coroborarea cu cele acumulate în alte materii din sfera dreptului european.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Participare activă, însușirea noțiunilor teoretice.	examen	60%
10.5 Seminar/ Laborator	Participare activă, aplicarea practică a cunoștințelor dobândite la curs prin studii de caz	Prezentare a unor studii de caz; prezentare a doctrinei relevante în materia tematicii de seminar	40%
10.6 Standard minim de performanță			

Cunoașterea mecanismului de funcționare a dreptului internațional privat european.

Data completării
11.09.2019

Titular de curs
Prof. Dr. Carmen Tamara Ungureanu

Titular de seminar
Prof. Dr. Carmen Tamara Ungureanu

Data avizării în departament

Director de departament
Prof. dr. Gabriela Pascariu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Master, ciclul II de studii
1.6 Programul de studii / Calificarea	Drept european

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Drept penal european						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Tudorel Toader						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. Olga Andreea Urda						
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Obligativu

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					31
Tutoriat					1
Examinări					2
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					94
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitatea de a înțelege și de a analiza noțiunile caracteristice din sfera dreptului penal european; C2. Capacitatea de a identifica rolul transpunerii normelor europene adoptate în materie penală în evoluția dreptului penal intern; C3. Capacitatea de a interpreta și de a corobora textele legale incidente în materie. C4.
Competențe transversale	CT1. Identificarea situațiilor în care se impunea transpunerea normelor de drept penal european într-o manieră adaptată la specificul național; CT2. Însușirea aptitudinii de a evidenția situațiile practice care cad sub incidența normelor de drept penal european. CT3. Compararea soluțiilor și metodelor adoptate în vederea transpunerii normelor de drept penal european. CT4.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Disciplina își propune transmiterea de cunoștințe de ordin conceptual și tehnico-juridic cu referire la principalele direcții din legislația, doctrina și practica în materie penală cu referire la evoluția normelor de drept penal european, abordarea fiind utilă în desfășurarea profesiei de magistrat, avocat, cercetător în domeniu, precum și în vederea elaborării doctoratului în drept.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: ▪ Explice motivele pentru care este necesară transpunerea în dreptul intern a normelor de drept penal european;▪ Descrie principiile de drept incidente în transpunerea normelor de drept penal european▪ Utilizeze normele de drept penal adoptate la nivelul Uniunii Europene▪ Analizeze cazurile de transpunere greșită sau incompletă a normelor de drept penal european

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni introductive. Disciplina dreptului penal european. Izvoarele dreptului penal european.	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	I.1. Noțiunea de drept penal european. I.2. Dreptul penal european în reglementările Uniunii Europene și ale Consiliului European
2.	Rolul Consiliului European și al Uniunii Europene în dezvoltarea dreptului penal european. Norme specifice. Convențiile, deciziile-cadru și directivele.	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	II.1. Considerații generale II.2. Convențiile Consiliului European adoptate în materie penală II.3. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și dreptul penal european
3.	Raportul dintre dreptul penal european și dreptul penal național. Principii.	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	III.1. Principiul subsidiarității și al proporționalității III.1.1. Analiza la nivelul Uniunii Europene III.1.2. Noțiunea de subsidiaritate și proporționalitate din perspectiva Consiliului European

			Marja de apreciere în aplicarea Convenției III.2. Principiul efectului direct și principiul primatului dreptului european III.2.1. Efectul direct III.2.2. Efectul indirect III.3. Principiul primatului dreptului Uniunii Europene
4.	Dreptul internațional penal și dreptul penal european	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	IV.1. Considerații introductive IV.2. Curtea penală internațională IV.3. Concluzii
5.	Confiscarea extinsă. Răspunderea penală a persoanei juridice	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	V.1. Confiscarea extinsă V.1.1. Reglementări europene și internaționale V.1.2. Reglementări naționale în materia confiscării extinse V.1.3. Concluzii V.2. Răspunderea penală a persoanei juridice V.2.1. Considerații generale V.2.2. Reglementarea răspunderii persoanei juridice la nivel internațional V.2.3. Reglementarea răspunderii penale a persoanei juridice în România
6.	Dreptul la integritate fizică – interzicerea torturii și a pedepselor sau tratamentelor crude, inumane și degradante în dreptul penal european	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.;	VI.1. Reglementări interne și internaționale Prevederi ONU Consiliul Europei Uniunea Europeană Dreptul național VI.2. Interzicerea torturii și a pedepselor sau tratamentelor crude, inumane sau degradante VI.2.1. Conceptul de integritate fizică VI.2.2. Conceptul de tortură Dreptul național VI.2.3. Pedepse inumane sau degradante VI.3. Expulzarea Dreptul național
7.	Dreptul la libertate în reglementările dreptului penal european. Limitări aduse dreptului la libertate	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	VII.1. Considerații generale VII.2. Reglementări interne și internaționale Reglementări ONU Reglementări ale Consiliului Europei Prevederi ale Uniunii Europene Dreptul național VII.3. Limitări aduse dreptului la libertate VII.3.1. Percheziția VII.3.2. Controlul judiciar VII.3.3. Reținerea VII.3.4. Arestarea preventivă VII.3.5. Arestarea la domiciliu
8.	Reglementări europene și naționale în materia terorismului. Cadrul legislativ. Infracțiunile de terorism și	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	VIII.1.1. Terorismul și reglementările Consiliului Europei VIII.1.2. Terorismul și reglementările Uniunii Europene

	infracțiunile în legătură cu actele de terorism		VIII.2. Reglementări naționale în materia terorismului VIII.2.1. Cadrul legislativ VIII.2.2. Infracțiunile de terorism și infracțiunile în legătură cu actele de terorism VIII.2.2.1 Acte de terorism VIII.2.2.2. Infracțiuni în legătură cu actele de terorism VIII.2.2.3. Infracțiuni privind grupurile teroriste VIII.2.3. Organisme naționale competente în prevenirea și combaterea terorismului
9.	Trafic de persoane. Reglementări europene și naționale. Politica europeană privind combaterea și prevenirea traficului de persoane	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	IX.1. Traficul de persoane – concept IX.2. Reglementări internaționale privind traficul de persoane IX.2.1. Politica ONU în materia prevenirii și combaterii traficului de persoane IX.2.2. Reglementarea infracțiunii de trafic de persoane la nivelul Consiliului European IX.2.3. Uniunea Europeană și fenomenul traficului de persoane IX.3. Reglementare internă. Cadru normativ IX.3.1. Infracțiuni privind traficul de persoane IX.3.2. Măsuri de protecție a victimelor traficului de persoane IX.3.3. Neurmărirea penală sau neaplicarea de sancțiuni victimei IX.3.4. Cadrul instituțional specializat în combaterea traficului de persoane
10.	Prevenirea și combaterea traficului de droguri. Norme europene și naționale	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.;	X.1. Considerații generale X.2. Reglementarea traficului de droguri la nivel european X.2.1. Reglementarea traficului de droguri în norme adoptate la nivelul ONU X.2.2. Reglementările Consiliului European în materia traficului de droguri X.2.3. Reglementările Uniunii Europene în materia traficului de droguri Instituții și strategii existente la nivelul Uniunii Europene X.3. Reglementări naționale în materia prevenirii și combaterii traficului de droguri
11.	Rasism și xenofobie. Reglementări europene și naționale	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	XI.1. Considerații generale XI.2. Reglementarea rasismului și xenofobiei la nivel internațional XI.2.1. Rasismul și xenofobia în reglementările Consiliului European XI.2.2. Rasismul și xenofobia în reglementările Uniunii Europene XI.3. Norme interne în materia rasismului și xenofobiei XI. 3.1 Cadrul legislativ

			XI.3.2. Apologia publică, negarea în mod public sau minimizarea vădită în mod public a genocidului, a crimelor împotriva umanității și a crimelor de război precum și a crimelor definite în Carta Tribunalului Militar Internațional XI.3.3. Difuzarea publică sau distribuirea de înscrisuri, imagini sau alte materiale care incită la violență sau la ură XI.3.4. Incitarea publică la violență sau la ură
12.	Protecția datelor și sistemelor informatice. Transpunerea normelor de drept penal european în dreptul intern	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	XII.1. Criminalitatea informatică – concept XII.2. Criminalitatea informatică la nivel european XII.2.1. Reglementări ale Consiliului Europei în materia criminalității informatice XII.2.2. Reglementările Uniunii Europene în materia criminalității informatice XII.3. Reglementarea criminalității informatice la nivelul României
13.	Spălarea banilor în reglementările dreptului penal european și ale dreptului penal național	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	XIII.1. Considerații generale XIII.2. Reglementări europene și internaționale XIII.2.1. Politica ONU XIII.2.2. Spălarea banilor în reglementările Consiliului Europei XIII.2.3. Reglementări ale Uniunii Europene în materia spălării banilor XIII.3. Reglementări naționale în materia spălării de bani XIII.3.1. Cadru legislativ XIII.3.2. Infrațiunea de spălare a banilor reglementată de Legea 656/2002 XIII.3.3. Instituții competente în prevenirea și combaterea spălării banilor
14.	Criminalitatea organizată. Reglementări interne și europene. Norme de incriminare a organizației criminale	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	XIV.1. Considerații generale XIV.2. Reglementarea crimei organizate la nivel internațional XIV.2.1. Crima organizată și reglementările Organizației Națiunilor Unite XIV.2.2. Crima organizată și reglementările Consiliului Europei XIV.2.3. Criminalitatea organizată și reglementările Uniunii Europene XIV.3. Reglementarea națională în domeniul criminalității organizate XIV.3.1. Cadrul legislativ

Bibliografie**Referințe principale:**

1. Flore Daniel, *Droit pénal européen. Les enjeux d'une justice pénale européenne*, Editura Larcier, Bruxelles, 2009
2. Husabo Johannes, Strandbakken Asbjorn, *Harmonization of criminal law in Europe*, Editura Intersentia, Antwerpen-Oxford, 2005
3. Pradel Jean, Corstens Geert, Gert Vermeulen, *Droit pénal européen*, Editura Dalloz, Paris, 2009
4. Toader Tudorel, Michinici Maria-Ioana, Crișu-Ciocîntă Anda, Dunea Mihai, Răducanu Ruxandra, Rădulețu Sebastian, *Noul Cod penal: comentariu pe articole*, București, Editura Hamangiu, 2014

Referințe suplimentare:

1. Delmas-Marty Mireille, Vervaele John, *Implementarea Corpus Juris în statele membre*, Centrul de Punere în Aplicare a Legii și Integrare Europeană / Institutul G. J. Wiarda al Universității din Utrecht, Intersentia Antwerp – Groningen – Oxford, 2000
2. Craig Paul, Grăinne de Búrca, *Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudență și doctrină*, trad. Georgiana Marcovschi, Editura Hamangiu, București, 2009

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni introductive. Disciplina dreptului penal european. Izvoarele dreptului penal european.	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	I.1. Noțiunea de drept penal european. I.2. Dreptul penal european în reglementările Uniunii Europene și ale Consiliului Europei
2.	Rolul Consiliului Europei și al Uniunii Europene în dezvoltarea dreptului penal european. Norme specifice. Convențiile, deciziile-cadru și directivele.	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	II.1. Considerații generale II.2. Convențiile Consiliului Europei adoptate în materie penală II.3. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și dreptul penal european
3.	Raportul dintre dreptul penal european și dreptul penal național. Principii.	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	III.1. Principiul subsidiarității și al proporționalității III.1.1. Analiza la nivelul Uniunii Europene III.1.2. Noțiunea de subsidiaritate și proporționalitate din perspectiva Consiliului Europei Marja de apreciere în aplicarea Convenției III.2. Principiul efectului direct și principiul primatului dreptului european III.2.1. Efectul direct III.2.2. Efectul indirect III.3. Principiul primatului dreptului Uniunii Europene
4.	Dreptul internațional penal și dreptul penal european	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	IV.1. Considerații introductive IV.2. Curtea penală internațională IV.3. Concluzii
5.	Confiscarea extinsă. Răspunderea penală a persoanei juridice	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	V.1. Confiscarea extinsă V.1.1. Reglementări europene și internaționale V.1.2. Reglementări naționale în materia confiscării extinse V.1.3. Concluzii V.2. Răspunderea penală a persoanei juridice

			V.2.1. Considerații generale V.2.2. Reglementarea răspunderii persoanei juridice la nivel internațional V.2.3. Reglementarea răspunderii penale a persoanei juridice în România
6.	Dreptul la integritate fizică – interzicerea torturii și a pedepselor sau tratamentelor crude, inumane și degradante în dreptul penal european	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	VI.1. Reglementări interne și internaționale Prevederi ONU Consiliul Europei Uniunea Europeană Dreptul național VI.2. Interzicerea torturii și a pedepselor sau tratamentelor crude, inumane sau degradante VI.2.1. Conceptul de integritate fizică VI.2.2. Conceptul de tortură Dreptul național VI.2.3. Pedepse inumane sau degradante VI.3. Expulzarea Dreptul național
7.	Dreptul la libertate în reglementările dreptului penal european. Limitări aduse dreptului la libertate	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	VII.1. Considerații generale VII.2. Reglementări interne și internaționale Reglementări ONU Reglementări ale Consiliul Europei Prevederi ale Uniunii Europene Dreptul național VII.3. Limitări aduse dreptului la libertate VII.3.1. Percheziția VII.3.2. Controlul judiciar VII.3.3. Reținerea VII.3.4. Arestarea preventivă VII.3.5. Arestarea la domiciliu
8.	Reglementări europene și naționale în materia terorismului. Cadru legislativ. Infrațiunile de terorism și infrațiunile în legătură cu actele de terorism	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	VIII.1.1. Terorismul și reglementările Consiliului Europei VIII.1.2. Terorismul și reglementările Uniunii Europene VIII.2. Reglementări naționale în materia terorismului VIII.2.1. Cadru legislativ VIII.2.2. Infrațiunile de terorism și infrațiunile în legătură cu actele de terorism VIII.2.2.1. Acte de terorism VIII.2.2.2. Infrațiuni în legătură cu actele de terorism VIII.2.2.3. Infrațiuni privind grupurile teroriste VIII.2.3. Organisme naționale competente în prevenirea și combaterea terorismului
9.	Trafic de persoane. Reglementări europene și naționale. Politica europeană privind combaterea și prevenirea traficului de persoane	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	IX.1. Traficul de persoane – concept IX.2. Reglementări internaționale privind traficul de persoane IX.2.1. Politica ONU în materia prevenirii și combaterii traficului de persoane IX.2.2. Reglementarea infracțiunii de trafic de persoane la nivelul Consiliului

			Europei IX.2.3. Uniunea Europeană și fenomenul traficului de persoane IX.3. Reglementare internă. Cadru normativ IX.3.1. Infracțiuni privind traficul de persoane IX.3.2. Măsuri de protecție a victimelor traficului de persoane IX.3.3. Neurmărirea penală sau neaplicarea de sancțiuni victimei IX.3.4. Cadru instituțional specializat în combaterea traficului de persoane
10.	Prevenirea și combaterea traficului de droguri. Norme europene și naționale	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	X.1. Considerații generale X.2. Reglementarea traficului de droguri la nivel european X.2.1. Reglementarea traficului de droguri în norme adoptate la nivelul ONU X.2.2. Reglementările Consiliului Europei în materia traficului de droguri X.2.3. Reglementările Uniunii Europene în materia traficului de droguri Instituții și strategii existente la nivelul Uniunii Europene X.3. Reglementări naționale în materia prevenirii și combaterii traficului de droguri
11.	Rasism și xenofobie. Reglementări europene și naționale	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	XI.1. Considerații generale XI.2. Reglementarea rasismului și xenofobiei la nivel internațional XI.2.1. Rasismul și xenofobia în reglementările Consiliului Europei XI.2.2. Rasismul și xenofobia în reglementările Uniunii Europene XI.3. Norme interne în materia rasismului și xenofobiei XI. 3.1 Cadru legislativ XI.3.2. Apologia publică, negarea în mod public sau minimizarea vădită în mod public a genocidului, a crimelor împotriva umanității și a crimelor de război precum și a crimelor definite în Carta Tribunalului Militar Internațional XI.3.3. Difuzarea publică sau distribuirea de înscrisuri, imagini sau alte materiale care incită la violență sau la ură XI.3.4. Incitarea publică la violență sau la ură
12.	Protecția datelor și sistemelor informatice. Transpunerea normelor de drept penal european în dreptul intern	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	XII.1. Criminalitatea informatică – concept XII.2. Criminalitatea informatică la nivel european XII.2.1. Reglementări ale Consiliului Europei în materia criminalității informatice XII.2.2. Reglementările Uniunii Europene în materia criminalității informatice

			XII.3. Reglementarea criminalității informatice la nivelul României
13.	Spălarea banilor în reglementările dreptului penal european și ale dreptului penal național	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	XIII.1. Considerații generale XIII.2. Reglementări europene și internaționale XIII.2.1. Politica ONU XIII.2.2. Spălarea banilor în reglementările Consiliului European XIII.2.3. Reglementări ale Uniunii Europene în materia spălării banilor XIII.3. Reglementări naționale în materia spălării de bani XIII.3.1. Cadru legislativ XIII.3.2. Infrațiunea de spălare a banilor reglementată de Legea 656/2002 XIII.3.3. Instituții competente în prevenirea și combaterea spălării banilor
14.	Criminalitatea organizată. Reglementări interne și europene. Norme de incriminare a organizației criminale	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	XIV.1. Considerații generale XIV.2. Reglementarea crimei organizate la nivel internațional XIV.2.1. Crima organizată și reglementările Organizației Națiunilor Unite XIV.2.2. Crima organizată și reglementările Consiliului European XIV.2.3. Criminalitatea organizată și reglementările Uniunii Europene XIV.3. Reglementarea națională în domeniul criminalității organizate XIV.3.1. Cadrul legislativ

Bibliografie

1. Dobrinou Maxim, *Infrațiuni în domeniul informatic*, Editura C.H.Beck, București, 2006
2. Gârbuleț Ioan, *Traficul și consumul ilicit de droguri: studiu de legislație, doctrină și jurisprudență*, Editura Hamangiu, București, 2008
3. Jura Cristian, *Terorismul internațional*, Editura All Beck, București, 2004
4. Predescu Ovidiu, Udroui Mihail, *Protecția europeană a drepturilor omului și procesul penal român*, Editura C.H.Beck, București, 2008
5. Radu Florin-Răzvan, *Drept european și internațional penal*, Editura C.H.Beck, București, 2013
6. Renucci Jean-François, *Tratat de drept european al drepturilor omului*, trad. Cătălina Constantin, Elena Bodea, Annelise Popa; control științific Mona-Maria Pivniceru, Editura Hamangiu, București, 2009
7. Rijken Conny, *Traficul de persoane. Acuzarea dintr-o perspectivă Europeană*, T.M.C. Asser Press, Haga, 2003
8. Selejan–Guțan Bianca, *Protecția europeană a drepturilor omului*, Ed. a 4-a, rev., Editura C.H. Beck, București, 2011
9. Țigănașu Janică Arion, *Garantarea dreptului la apărare – aspecte teoretice, legislative și de practică judiciară*, Editura Aramis, București, 2002
10. Buzatu Nicoleta–Elena, *Traficul și consumul ilicit de droguri: aspecte multidisciplinare*, Editura Universul Juridic, 2012

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina poate duce la perfecționarea celor care profesează sau care urmează să profeseze în domeniul juridic, contribuind la cultura profesională a tuturor specialiștilor în drept (judecători, procurori, avocați, consilieri juridici etc.) și în special a celor în dreptul penal.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Înțelegerea și însușirea noțiunilor specifice din sfera de aplicare a jurisdicțiilor speciale din dreptul penal	Examen scris/oral	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Implicarea în cadrul discuțiilor purtate cu privire la temele de seminar; Gradul de înțelegere a noțiunilor specifice materiei.	Evaluare pe baza răspunsurilor la întrebările formulate; Teste pe parcursul semestrului.	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participare activă la seminarii și răspuns satisfăcător la minimum un subiect de examen.			

Data completării
20.09.2019

Titular de curs
Prof. univ. dr. Tudorel Toader

Titular de seminar
Lect. univ. dr. Olga Andreea Urda

Data avizării în departament

Director de departament
Prof. univ. dr. Gabriela Pascariu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclu de studii	II - Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Drept European

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Dreptul european al afacerilor						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Mirela Carmen Dobriță						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Mirela Carmen Dobriță						
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					37
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					0
Examinări					2
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual					119
3.8 Total ore pe semestru					175
3.9 Număr de credite					7

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Dreptul Uniunii Europene.
4.2 De competențe	Cunoașterea instituțiilor juridice specifice din Dreptul Uniunii Europene.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Cursul se desfășoară în mod interactiv în funcție de tematica și bibliografia indicată, pe baza notelor de curs și a prezentărilor cadrului didactic.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Însușirea noțiunilor prezentate la curs: seminarul se desfășoară pe baza notelor de curs, precum și pe baza pregătirii individuale, sub îndrumarea cadrului didactic, în vederea însușirii cunoștințelor de către studenți și a îmbunătățirii calității expunerilor.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoaștere și înțelegere (cunoașterea și utilizarea adecvate a noțiunilor specifice dreptului european al afacerilor): cunoașterea constituirii Uniunii Europene, cunoașterea instituțiilor Uniunii Europene și înțelegerea funcționării acestora, înțelegerea importanței dreptului european al afacerilor în cadrul funcționării Uniunii Europene; definirea și utilizarea adecvată a terminologiei specifice. C2. Explicare și interpretare (explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale dreptului european al afacerilor): explicarea specificului și importanței dreptului european al afacerilor, explicarea și interpretarea jurisprudenței CJUE relevante; înțelegerea utilizării adecvate a regulilor instituțiilor juridice de drept european al afacerilor. C3. Dezvoltarea abilităților de analiză și înțelegere a mecanismelor specifice dreptului european al afacerilor C4. Instrumental – aplicative (proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare): corelarea cunoștințelor teoretice cu aplicarea în situații practice; evaluarea critică a textelor din legislația Uniunii Europene, doctrină și jurisprudență în dreptul european al afacerilor C5. Atitudinale (manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice / promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice / valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice / implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice / angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane - instituții cu responsabilități similare / participarea la propria dezvoltare profesională): înțelegerea importanței dreptului european al afacerilor, înțelegerea poziției și responsabilităților României în contextul integrării în Uniunea Europeană. C5. Etice: identificarea specificității rolului studiului dreptului european al afacerilor, cu un comportament metodic adaptat în funcție de structurile de conținut ale materiei studiate, cu participare activă pe parcursul studiului cursului.
Competențe transversale	CT.1. Realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil, cu respectarea regulilor deontologice specifice domeniului CT.2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă individuală, precum și în echipă, cu elemente de interdisciplinaritate. CT.3. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare și de formare profesională asistată CT.4. Identificarea și sintetizarea de soluții generice și alternative la probleme de practică.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	O.1. Cursul urmărește prezentarea în mod accesibil și riguros a conceptelor și instituțiilor juridice specifice dreptului european al afacerilor, precum și a jurisprudenței CJUE relevante în acest domeniu, prin deprinderea metodelor de lucru și de cercetare din domeniu. Se urmărește identificarea principalelor coordonate ale dezbaterilor privind problemele actuale specifice din domeniul dreptului european al afacerilor. Cursul se adresează masteranzilor care nu au studiat anterior dreptul european sau dreptul Uniunii Europene, dar și masteranzilor care au cunoaștințe în domeniu, urmând să le dezvolte și să le aprofundeze Cursul Dreptul european al afacerilor se dorește a fi o etapă de deschidere în calea cunoașterii aspectelor ce țin de dreptul european al afacerilor, într-un domeniu de actualitate și de interes, atât pentru masteranzii care studiază această disciplină în cadrul programelor universitare, cât și pentru practicienii care au contact în activitatea lor cu diferite aspecte ale dreptului european al afacerilor, prin implicațiile pe care le are în multe domenii, precum și pentru cei care, în condițiile intensificării raporturilor de drept al afacerilor specifice cadrului european, se află într-o etapă marcată de accesul la informație și de nevoia de cunoaștere și au nevoie de un instrument care să le permită accesul la informație specifică, precum și pentru cei interesați de problemele și implicațiile specifice dreptului european al afacerilor, care prin specificul său deschiderea europeană interesează modul general pe oricine, în condițiile unei culturi juridice la nivelul Uniunii Europene. Disciplina dreptul european al afacerilor vizează un domeniu aflat în dezvoltare, cu implicații la nivelul Uniunii Europene și urmărește să contribuie la înțelegerea specificului și semnificației aspectelor care țin de dreptul european al afacerilor, principiile aplicabile, aspecte ce țin de etică și responsabilitate în afaceri, piața unică și libertățile fundamentale la nivel european, politicile, uniunea economică și monetară, precum și alte aspecte importante.

7.2. Obiectivele specifice

- însușirea limbajului juridic specific dreptului european al afacerilor și utilizarea adecvată a acestuia, definirea noțiunilor specifice.
- cunoașterea principiilor și metodelor specifice dreptului european al afacerilor
- înțelegerea și interpretarea legislației UE și a jurisprudenței CJUE în materia dreptului european al afacerilor
- cunoașterea specificului, domeniului de aplicare și a importanței dreptului european al afacerilor
- cunoașterea construcției europene și a schimbărilor, cu impact asupra dreptului european al afacerilor, precum și a instituțiilor UE și a Tratatelor Uniunii Europene, repere esențiale.
- înțelegerea obiectivelor, valorii și principiilor specifice Uniunii Europene, cu implicații în dreptul european al afacerilor
- înțelegerea semnificației Uniunii economice și monetare (UEM) în dreptul european al afacerilor și cunoașterea unor aspecte de drept financiar și fiscal în spațiul european al afacerilor
- înțelegerea semnificației pieței unice în dreptul european al afacerilor, a Uniunii vamale, a libertății de comunicare.
- cunoașterea libertăților fundamentale în spațiul european, ca temelie a pieței unice, esențiale în dreptul european al afacerilor: libera circulație a mărfurilor; libera circulație a persoanelor; libera circulație a serviciilor; libera circulație a capitalurilor și plăților.
- cunoașterea unor aspecte relevante din dreptul concurenței în UE; cunoașterea particularităților privind societățile în dreptul european al afacerilor; cunoașterea unor aspecte de drept penal al afacerilor relevante în dreptul european al afacerilor
- înțelegerea politicii comerciale comune în UE și a influențelor în dreptul european al afacerilor; cunoașterea politicilor Uniunii Europene de importanță în dreptul european al afacerilor
- cunoașterea unor direcții generale privind dreptul european al contractelor și dreptul european al afacerilor, precum și a unor principii generale ale dreptului civil al Uniunii Europene
- înțelegerea tendințelor de unificare a dreptului afacerilor în Europa, spre un Cod European al Afacerilor

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Aspecte introductive privind dreptul european al afacerilor: specificul dreptului european al afacerilor; domeniul de aplicare, importanța, finalitățile; raportul juridic de afaceri și particularități în dreptul european al afacerilor; subsidiaritate și descentralizare; izvoare; caracteristici ale dreptului european al afacerilor; divizarea regulilor de drept european al afacerilor; reguli de interpretare; modalități alternative de soluționare a conflictelor în dreptul european al afacerilor; aplicare în timp, în spațiu și asupra persoanelor; delimitări conceptuale	Prelegerea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, cu explicații și metode interactive, conversația euristică, demonstrația logică, problematizarea și dezbaterile privind teorii și situații practice, observația dirijată.	2 ore. A se vedea bibliografia generală
2.	Construcția europeană și Europa în schimbare, cu impact asupra dreptului european al afacerilor. Tratatul Uniunii Europene, repere esențiale în dreptul european al afacerilor, de la Paris la Lisabona prin Roma, Maastricht, Amsterdam și Nisa	-	-
3.	Instituțiile Uniunii Europene. Implicații în dreptul european al afacerilor	-	-
4.	- Obiective, valori și principii specifice Uniunii Europene. Implicații în dreptul european al afacerilor	-	-

	- Etica, buna creștere și responsabilitate socială în dreptul european al afacerilor. Filosofia economică și politică a comerciantului		
5.	- Uniunea economică și monetară (UEM) în dreptul european al afacerilor - Aspecte de drept financiar și fiscal în spațiul european al afacerilor	“-	“-
6.	- Libertățile fundamentale în spațiul european, temelie a pieței unice, esențiale în dreptul european al afacerilor : delimitări conceptuale și semnificații în dreptul european al afacerilor, principii specifice libertăților fundamentale de circulație ; libertatea de comunicare. - Piața unică : principii generale și semnificații în dreptul european al afacerilor; strategii, domenii de acțiune ; uniunea vamală	“-	“-
7.	Libertățile fundamentale în spațiul european, temelie a pieței unice, esențiale în dreptul european al afacerilor: Libera circulație a mărfurilor	“-	“-
8.	Libertățile fundamentale în spațiul european, temelie a pieței unice, esențiale în dreptul european al afacerilor: Libera circulație a persoanelor	“-	“-
9.	Libertățile fundamentale în spațiul european, temelie a pieței unice, esențiale în dreptul european al afacerilor: Libera circulație a serviciilor	“-	“-
10.	Libertățile fundamentale în spațiul european, temelie a pieței unice, esențiale în dreptul european al afacerilor: Libera circulație a capitalurilor și plăților	“-	“-
11.	- Dreptul concurenței în Uniunea Europeană - Politica comercială comună în UE. Influența în dreptul european al afacerilor - Particularități privind societățile în dreptul european al afacerilor	“-	“-
12.	- Politici ale Uniunii Europene de importanță în dreptul european al afacerilor - Aspecte de drept penal al afacerilor. Implicații în dreptul european al afacerilor	“-	“-
13.	Dreptul european al contractelor: direcții generale privind dreptul european al contractelor și dreptul european al afacerilor ;principii generale ale dreptului civil al Uniunii Europene; piața unică la nivel european, libertățile fundamentale și armonizarea dreptului european al contractelor	“-	“-
14.	Unificarea dreptului afacerilor în Europa. Un Cod European al Afacerilor	“-	“-

Bibliografie**Referințe principale:**

1. Sergiu Deleanu, *Drept european al afacerilor. Piața internă a Uniunii Europene*, Ed. Universul Juridic, 2013;
2. Nicoleta Diaconu, *Dreptul Uniunii Europene, Politicile Uniunii Europene*, Ed. Universul Juridic, București, 2017.
3. Mirela Carmen Dobrilă, *Dreptul european al afacerilor. Principii, politici, țâianică, libertăți, drept european al contractelor*, Editura Universul Juridic, București, 2019.
4. Anca Ileana Dușcă, *Dreptul Uniunii Europene privind afacerile*, ed. a II-a, Ed. Universul Juridic, București, 2016;
5. Augustin Fuerea, *Drept comunitar al afacerilor*, ed. a 2-a, Ed. Universul Juridic, București, 2006;
6. Augustin Fuerea, *Dreptul Uniunii Europene. Principii, acțiuni, libertăți*, Ed. Universul Juridic, București, 2016;
7. Augustin Fuerea, *Manualul Uniunii Europene*, ed. a 6-a, Ed. Universul Juridic, București, 2016;
8. Lavinia Tec, *Dreptul european al afacerilor*, ed. a 2-a, Ed. Mirton, Timișoara, 2012;
9. Carmen Tamara Ungureanu, *Dreptul european privat al afacerilor*, Ed. Junimea, Iași, 2002.
10. Ioana Nely Militaru, *Dreptul Uniunii Europene. Cronologie, izvoare, principii, instituții*, ed. a III-a, Ed. Universul Juridic, București, 2017;
11. Legislație. Tratatul privind Uniunea Europeană, Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, directive, regulamente. Jurisprudență CJUE.

Referințe suplimentare:

1. André Decocq, Georges Decocq, *Droit européen des affaires*, 2e éd., LGDJ, Paris, 2010;
2. Christian Gavalda, Gilbert Parleani, Benoît Lecourt, *Droit des affaires de l'Union européenne*, Lexis Nexis, Paris, 2015;
3. Codrin Macovei, *Unificarea dreptului contractelor. O perspectivă europeană*, Editura Junimea, Iași, 2005.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Aspecte introductive privind dreptul european al afacerilor: specificul dreptului european al afacerilor; domeniul de aplicare, importanța, finalitățile; raportul juridic de afaceri și particularitățile în dreptul european al afacerilor; subsidiaritate și descentralizare; izvoare; caracteristici ale dreptului european al afacerilor; divizarea regulilor de drept european al afacerilor; reguli de interpretare; modalități alternative de soluționare a conflictelor în dreptul european al afacerilor; aplicare în timp, în spațiu și asupra persoanelor; delimitări conceptuale	În cadrul seminarului sunt aprofundate principalele teme abordate la curs; este încurajată dezbateră și problematizarea; metode interactive, conversația euristică, demonstrația logică, problematizarea și dezbateră privind teorii și situații practice, observația dirijată.	2 ore. A se vedea bibliografia generală
2.	Construcția europeană și Europa în schimbare, cu impact asupra dreptului european al afacerilor. Tratatul Uniunii Europene, repere esențiale în dreptul european al afacerilor, de la Paris la Lisabona prin Roma, Maastricht, Amsterdam și Nisa	--	--
3.	Instituțiile Uniunii Europene. Implicații în dreptul european al afacerilor	--	--
4.	- Obiective, valori și principii specifice Uniunii Europene. Implicații în dreptul european al afacerilor - Etica, buna creștere și responsabilitate socială în dreptul european al afacerilor. Filosofia economică și politică a comerciantului	--	--

5.	- Uniunea economică și monetară (UEM) în dreptul european al afacerilor - Aspecte de drept financiar și fiscal în spațiul european al afacerilor	-"-	-"-
6.	- Libertățile fundamentale în spațiul european, temelie a pieței unice, esențiale în dreptul european al afacerilor : delimitări conceptuale și semnificații în dreptul european al afacerilor, principii specifice libertăților fundamentale de circulație ; libertatea de comunicare. - Piața unică : principii generale și semnificații în dreptul european al afacerilor; strategii, domenii de acțiune ; uniunea vamală	-"-	-"-
7.	Libertățile fundamentale în spațiul european, temelie a pieței unice, esențiale în dreptul european al afacerilor: Libera circulație a mărfurilor	-"-	-"-
8.	Libertățile fundamentale în spațiul european, temelie a pieței unice, esențiale în dreptul european al afacerilor: Libera circulație a persoanelor	-"-	-"-
9.	Libertățile fundamentale în spațiul european, temelie a pieței unice, esențiale în dreptul european al afacerilor: Libera circulație a serviciilor	-"-	-"-
10.	Libertățile fundamentale în spațiul european, temelie a pieței unice, esențiale în dreptul european al afacerilor: Libera circulație a capitalurilor și plăților	-"-	-"-
11.	- Dreptul concurenței în Uniunea Europeană - Politica comercială comună în UE. Influența în dreptul european al afacerilor - Particularități privind societățile în dreptul european al afacerilor	-"-	-"-
12.	- Politici ale Uniunii Europene de importanță în dreptul european al afacerilor - Aspecte de drept penal al afacerilor. Implicații în dreptul european al afacerilor	-"-	-"-
13.	Dreptul european al contractelor: direcții generale privind dreptul european al contractelor și dreptul european al afacerilor ;principii generale ale dreptului civil al Uniunii Europene; piața unică la nivel european, libertățile fundamentale și armonizarea dreptului european al contractelor	-"-	-"-
14.	Unificarea dreptului afacerilor în Europa. Un Cod European al Afacerilor	-"-	-"-

Bibliografie**Referințe principale:**

1. Sergiu Deleanu, *Drept european al afacerilor. Piața internă a Uniunii Europene*, Ed. Universul Juridic, 2013;
2. Nicoleta Diaconu, *Dreptul Uniunii Europene, Politicile Uniunii Europene*, Ed. Universul Juridic, București, 2017.

3. Mirela Carmen Dobriță, *Dreptul european al afacerilor. Principii, politici, țâiaunică, libertăți, drept european al contractelor*, Editura Universul Juridic, București, 2019.
4. Anca Ileana Dușcă, *Dreptul Uniunii Europene privind afacerile*, ed. a II-a, Ed. Universul Juridic, București, 2016;
5. Augustin Fuerea, *Drept comunitar al afacerilor*, ed. a 2-a, Ed. Universul Juridic, București, 2006;
6. Augustin Fuerea, *Dreptul Uniunii Europene. Principii, acțiuni, libertăți*, Ed. Universul Juridic, București, 2016;
7. Augustin Fuerea, *Manualul Uniunii Europene*, ed. a 6-a, Ed. Universul Juridic, București, 2016;
8. Lavinia Tec, *Dreptul european al afacerilor*, ed. a 2-a, Ed. Mirton, Timișoara, 2012;
9. Carmen Tamara Ungureanu, *Dreptul european privat al afacerilor*, Ed. Junimea, Iași, 2002.
10. Ioana Nely Militaru, *Dreptul Uniunii Europene. Cronologie, izvoare, principii, instituții*, ed. a III-a, Ed. Universul Juridic, București, 2017;
11. Legislație. Tratatul privind Uniunea Europeană, Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, directive, regulamente. Jurisprudență CJUE.

Site-ul oficial al Uniunii Europene <https://europa.eu>

Acces la Dreptul UE <http://eur-lex.europa.eu/>

Comisia Europeană <https://ec.europa.eu>

Curtea de Justiție a Uniunii Europene <https://curia.europa.eu>

European Justice <https://e-justice.europa.eu>

Institutul European din România <http://www.ier.ro>.

Referințe suplimentare:

1. André Decocq, Georges Decocq, *Droit européen des affaires*, 2e éd., LGDJ, Paris, 2010;
2. Christian Gavalda, Gilbert Parleani, Benoît Lecourt, *Droit des affaires de l'Union européenne*, Lexis Nexis, Paris, 2015;
3. Codrin Macovei, *Unificarea dreptului contractelor. O perspectivă europeană*, Ed. Junimea, Iași, 2005.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina contribuie, prin conținutul practic și aplicat, la formarea abilităților profesionale specifice în corelația cu standardele profesionale aplicabile profesiilor juridice. Disciplina oferă cunoștințele și premisele generale ale angajării pe viitor în structuri și instituții europene.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	- asimilarea cunoștințelor și rezolvarea problemelor indicate - capacitatea de analiză și sinteză - capacitatea de identificare corectă a soluțiilor legale și jurisprudențiale - capacitatea de interpretare a informațiilor - capacitatea de argumentare - intervenții active la curs	Examen scris final	– 50%
10.5 Seminar/ Laborator	- exerciții, studii de caz - realizarea unui proiect sau a unui studiu/eseu tematic privind stadiul de dezvoltare într-un anumit domeniu de aplicare a dreptului european al afacerilor sau cu privire la rezolvarea problemelor de drept european al afacerilor într-o anumită situație de fapt	Evaluare continuă a activității la seminar: -prezentări și intervenții orale la problematizări și	50%

	- asimilarea cunoștințelor și rezolvarea problemelor indicate- capacitatea de analiză și sinteză- capacitatea de identificare corectă a soluțiilor legale și jurisprudențiale- capacitatea de interpretare a informațiilor, evaluarea critică- capacitatea de argumentare- calitatea documentării- implicarea în cadrul discuțiilor purtate cu privire la temele de seminar;- gradul de înțelegere a noțiunilor specifice materiei	dezbateri, evaluări prin test scris- 25%- susținerea unui proiect/ studiu/eseu tematic/prezentare studiu de caz- 25%	
10.6 Standard minim de performanță			
- cunoașterea minimală a noțiunilor fundamentale din dreptul european al afacerilor- cunoașterea specificului dreptului european al afacerilor- frecvență; parcurgerea bibliografiei; participarea activă la discuții, prezentări și dezbateri la seminar,- folosirea adecvată a limbajului juridic specific dreptului european al afacerilor- 10 prezențe la seminar; obținerea notei minim 5 la evaluarea la curs și la evaluarea la seminar (promovarea seminarului este o condiție de îndeplinit pentru a se putea susține evaluarea finală în sesiunea ordinară –nepromovarea seminarului implică evaluarea finală în sesiunea de restante)			

Data completării
20.09.2019

Titular de curs
Lect. dr. Mirela Carmen Dobrilă

Titular de seminar
Lect. dr. Mirela Carmen Dobrilă

Data avizării în departament

Director de departament
Prof. dr. Gabriela Pascariu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	II Studii universitare de master
1.6 Programul de studii / Calificarea	DREPT EUROPEAN

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	FILOSOFIA DREPTULUI EUROPEAN							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. dr. Valeriu M. Ciucă							
2.3 Titularul activităților de seminar	Dr. Vlad Vieriu							
2.4 An de studiu	2	2.5 Semestru	2	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB	

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studii după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					0
Examinări					4
Alte activități.....lecturi aleatorii comparatiste.....					20
3.7 Total ore studiu individual					119
3.8 Total ore pe semestru					175
3.9 Număr de credite					7

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Licenta in Drept, Economie, Filosofie, Istorie, Litere, Sociologie
4.2 De competențe	Sociologie juridica, Filosofia dreptului, Istoria universala a dreptului, Istoria dreptului european, notiuni de istorie europeana si de hermeneutica juridica

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Curs magistral cu elemente socratice
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Activitate cu prezență obligatorie

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Aprofundarea metodei relativist- relationala proprie studiilor filosofice C2. Familiarizarea cu abordările filosofice ale judecătorilor europeni C3. Cunoașterea detaliată a fenomenelor de palingenezie a dreptului european C4. Cercetarea aprofundată a consolidării dreptului european prin poiesis și auto-poiesis C5. Observarea tendințelor de cristalizare a principiilor de drept european
Competențe transversale	C.1. Dezvoltarea gradului de înțelegere a fenomenelor juridice europene CT2. Inițierea într-un modus cogitandi specific judecătorului european CT3. Propensiune pentru înalta cultură juridică europeană și universală

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Obiectivele disciplinei Familiarizarea masteranzilor cu metodele filosofice de aprofundare a noțiunilor specific dreptului european, cu spiritualitate relativă al normelor juridice care au jalonat evoluțiile istorice ale Europei și cu valoarea ontologică a dreptului european actual.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: ▪ Explice x ▪ Descrie x ▪ Utilizeze x ▪ Analizeze x ▪ Calculeze x ▪ Toate, în integritate, valoarea euristica a diferitelor sisteme de drept analizate.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	PROLEGOMENE LA O FILOSOFIE A DREPTULUI EUROPEAN	Curs magistral cu elemente de metoda socratică	2 ore
2.	CONCEPTELE FUNDAMENTALE ALE DREPTULUI EUROPEAN	-”-	2 ore
3.	CONCEPTUL DE “EUROPA”		2 ore
4.	CONCEPTUL DE “IDEE EUROPEANĂ”		2 ore
5.	CONCEPTUL DE “IDENTITATE” SAU DE “CETĂTENIE EUROPEANĂ”		2 ore
6.	MOMENTELE DE CRISTALIZARE A CONCEPTELOR FUNDAMENTALE ÎN DREPTUL EUROPEAN		2 ore
7.	MOMENTELE CRISTALIZĂRII CONCEPTULUI DE “EUROPA”		2 ore

8.	MOMENTELE CRISTALIZARII CONCEPTULUI DE “IDEE EUROPEANA”		2 ore
9.	MOMENTELE CRISTALIZARII CONCEPTULUI DE “CETATENIE EUROPEANA”		2 ore
10.	ONTOLOGIA DREPTULUI EUROPEAN		2 ore
11.	PRINCIPIILE DREPTULUI EUROPEAN INTR-O EVOLUTIE BIMILENARA		2 ore
12.	NOILE PRINCIPII JURISPRUDENTIALISTE ALE DREPTULUI EUROPEAN		2 ore
13.	EPISTEMOLOGIA DREPTULUI EUROPEAN		2 ore
14.	DREPT EUROPEAN SI DREPT NATIONAL. RAPORTURI DE INCLUZIUNE		2 ore

Bibliografie

1. Valerius M. Ciucă, *EURONOMOSOFIA. Periplu prin filosofia dreptului european*, Editura Universității “Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 2019.
2. Valerius M. Ciuca, *EURONOMOSOFIA*, Vol. 1, Prolegomene la o opera in esafodaj, Ed. Fundatiei Academice AXIS, Iasi, 2012
3. Valerius M. Ciuca, *EURONOMOSOFIA*, Vol. 2, In cautarea substantei ontologice si a palingeneziei dreptului european, Ed. Fundatiei Academice AXIS, Iasi, 2016
4. Valerius M. Ciuca, *VAGANT PRIN IDEEA EUROPEANA*, Ed. AXIS Iasi, 2011
5. Valerius M. Ciuca, *ITINERARI PRIN PRETORIILE EUROPENE*, Ed. AXIS, Iasi, 2011
6. J. BROEKMAN, *A PHILOSOPHY OF EUROPEAN LAW*, ED. BRUYLANT, BRUXELLES, 2007
7. Richard Bellamy, Dario Castiglione, Jo Shaw, *Making European Citizens*, Macmillan Publishers Limited, Hampshire, England, 2010
8. Jo Shaw, *Law of the European Union*, editia a III-a, Palgrave Macmillan Law Masters, Hampshire, England, 2010 (selectiv, cu precizarile de rigoare ale titularului disciplinei)
9. Andrei Marga, *Filozofia unificarii europene*, Biblioteca Apostrof, Cluj-Napoca, 1995
10. Raluca Bercea, *Drept comunitar. Principii*, Ed. C.H.Beck, Bucuresti, 2007 (selectiv, cu precizarile de rigoare ale titularului disciplinei)
11. Rémi Bague, *Europa, calea romana*, Ed. Idea Design & print, Cluj-Napoca, 2002
12. Faust Bradescu, *Europa unita*, Ed. Majadahonda, Bucuresti, 2000
13. Charles Zorgbibe, *Constructia europeana. Trecut, prezent, viitor*, Ed. Trei, Bucuresti, 1998
14. Jeremy Rifkin, *Visul european*, Ed. Polirom, Iasi, 2007
15. Jacques de Rider, *Europa centrala sau paradoxul fragilitatii*, Ed. Polirom, Iasi, 2001

Referințe principale:

1. Valerius M. Ciuca, *Euronomosofia*, vol. I si II, Ed. Fundatiei Academice Axis, Iasi, 2012
2. Valerius M. Ciucă, *Vagant prin ideea europeana*, Ed. Fundației Academice AXIS, Iași, 2011

Referințe suplimentare:

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	PROLEGOMENE LA O FILOSOFIE A DREPTULUI EUROPEAN	În cadrul seminarului sunt aprofundate principalele teme abordate la curs. Este stimulată dezbaterea și problematizarea. Sunt audiate	2 ore

		și comentate eseurile pe care studenții le prezintă în conformitate cu programarea realizată la începutul semestrului.	
2.	CONCEPTELE FUNDAMENTALE ALE DREPTULUI EUROPEAN	- // -	2 ore
3.	CONCEPTUL DE “EUROPA”	- // -	2 ore
4.	CONCEPTUL DE “IDEE EUROPEANA”	- // -	2 ore
5.	CONCEPTUL DE “IDENTITATE” SAU DE “CETATENIE EUROPEANA”	- // -	2 ore
6.	MOMENTELE DE CRISTALIZARE A CONCEPTELOR FUNDAMENTALE IN DREPTUL EUROPEAN	- // -	2 ore
7.	MOMENTELE CRISTALIZARII CONCEPTULUI DE “EUROPA”	- // -	2 ore
8.	MOMENTELE CRISTALIZARII CONCEPTULUI DE “IDEE EUROPEANA”	- // -	2 ore
9.	MOMENTELE CRISTALIZARII CONCEPTULUI DE “CETATENIE EUROPEANA”	- // -	2 ore
10.	ONTOLOGIA DREPTULUI EUROPEAN	- // -	2 ore
11.	PRINCIPIILE DREPTULUI EUROPEAN INTR-O EVOLUTIE BIMILENARA	- // -	2 ore
12.	NOILE PRINCIPII JURISPRUDENTIALISTE ALE DREPTULUI EUROPEAN	- // -	2 ore
13.	EPISTEMOLOGIA DREPTULUI EUROPEAN	- // -	2 ore
14.	DREPT EUROPEAN SI DREPT NATIONAL. RAPORTURI DE INCLUZIUNE	- // -	2 ore
Bibliografie: 1. Notele de curs 2. Valerius M. Ciucă, <i>Euronomosofia</i> , vol. I, Ed. Axis, Iasi, 2012 3. Valerius M. Ciucă, <i>Vagant prin ideea europeana</i> , Ed. Fundației AXIS, Iași, 2011.			

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Excelenta coroborare.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență minim 30%	Prin metoda socratica	30%
10.5 Seminar/ Laborator	Seminar interactiv	Dialog + eseuri	70%
10.6 Standard minim de performanță			
Pentru recunoașterea rezultatelor din activitatea seminarială și din prezența la cursuri, este necesară obținerea a cel puțin 50% din punctele examenului oral.			

Data completării
17.09.2019

Titular de curs
Prof. dr. Valeriu M. Ciucă

Titular de seminar
Dr. Vlad Vieriu

Data avizării in departament

Director de departament
Prof. dr. Gabriela Pascariu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Drept (Științe juridice)
1.5 Ciclu de studii	II - Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Drept european

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Drepturile omului în Uniunea Europeană						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. GENTIMIR Alina-Mirabela						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. GENTIMIR Alina-Mirabela						
2.4 An de studiu	2	2.5 Semestru	2	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					36
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					1
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual					119
3.8 Total ore pe semestru					175
3.9 Număr de credite					7

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Sala cu videoproiector
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Sala cu videoproiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea și înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului drepturilor omului; utilizarea lor adecvată în comunicarea de specialitate C2. Utilizarea cunoștințelor de bază pentru explicarea și interpretarea unor variate tipuri de concepte, situații, procese, proiecte etc. asociate domeniului dreptului omului C3. Identificarea și înțelegerea avantajelor protecției juridice a drepturilor omului la nivelul Uniunii Europene
Competențe transversale	CT1. Realizarea activităților de seminar în mod eficient și responsabil, cu respectarea regulilor or deontologice specifice științelor juridice CT2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă (cu elemente de interdisciplinaritate), cu respectarea palierele ierarhice CT3. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare și de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă străină de circulație internațională

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Aprofundarea standardelor normative (instituționale, procedurale, materiale) în materia drepturilor fundamentale de la nivelul Uniunii Europene
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: ▪ Explice sistemul juridic și judiciar specific drepturilor fundamentale existent la nivelul Uniunii Europene▪ Utilizeze terminologia specifică domeniului drepturilor fundamentale▪ Analizeze cazuri practice din domeniul drepturilor fundamentale▪ Formuleze raționamente juridice specifice drepturilor fundamentale

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Considerații introductive privind drepturile fundamentale la nivelul Uniunii Europene	expunerea sistematică; conversația; explicația; problematizarea; utilizarea software-ului Active-Inspire	2 ore
2.	Rolul instituțiilor europene în respectarea drepturilor fundamentale; Rolul istoric al Curții de Justiție a Comunităților Europene	expunerea sistematică; conversația; explicația; utilizarea software-ului Active-Inspire	2 ore
3.	Rolul Consiliului European, Parlamentului European, Comisiei Europene în respectarea drepturilor fundamentale	expunerea sistematică; conversația; explicația; utilizarea software-ului Active-Inspire	2 ore

4.	Rolul altor organisme europene în respectarea drepturilor fundamentale	expunerea sistematică; conversația; explicația; utilizarea software-ului Active-Inspire	2 ore
5.	Instrumente normative adoptate la nivelul Uniunii Europene în materia drepturilor fundamentale	expunerea sistematică; conversația; explicația; utilizarea software-ului Active-Inspire	2 ore
6.	Carta drepturilor fundamentale: notiuni introductive	expunerea sistematică; conversația; explicația; utilizarea software-ului Active-Inspire	2 ore
7.	Carta drepturilor fundamentale: conținut	expunerea sistematică; conversația; explicația; utilizarea software-ului Active-Inspire	2 ore
8.	Analiza comparativă a Cartei drepturilor fundamentale și instrumentelor normative adoptate la nivelul ONU în materia drepturilor omului	expunerea sistematică; conversația; explicația; utilizarea software-ului Active-Inspire	2 ore
9.	Analiza comparativă a Cartei drepturilor fundamentale și a Convenției europene a drepturilor omului	expunerea sistematică; conversația; explicația; utilizarea software-ului Active-Inspire	2 ore
10.	Analiza comparativă a Cartei drepturilor fundamentale și a Cartei sociale europene	expunerea sistematică; conversația; explicația; utilizarea software-ului Active-Inspire	2 ore
11.	Raportul dintre jurisprudența Curții europene a drepturilor omului și dreptul european	expunerea sistematică; conversația; explicația; utilizarea software-ului Active-Inspire	2 ore
12.	Aderarea Uniunii Europene la Convenția europeană a drepturilor omului	expunerea sistematică; conversația; explicația; utilizarea software-ului Active-Inspire	2 ore
13.	Direcții ale politicii externe a Uniunii europene în domeniul drepturilor fundamentale	expunerea sistematică; conversația; explicația; utilizarea software-ului Active-Inspire	2 ore
14.	Provocările din domeniul drepturilor fundamentale ale strategiilor viitoare ale Uniunii europene	expunerea sistematică; conversația; explicația; utilizarea software-ului Active-Inspire	2 ore

Bibliografie

Referințe principale:

- 1) Eleni Frantziou, *The Horizontal Effect of Fundamental Rights in the European Union. A Constitutional Analysis*, Oxford University Press, 2019
- 2) Bianca Selejan-Gutan, *Protecția europeană a drepturilor omului*, Ed. Hamangiu, Bucuresti, 2018
- 3) Nicolae Voiculescu, *Protecția internațională a drepturilor omului*, Ediția a II-a, Ed. Hamangiu, București, 2017
- 4) Titus Corlătean, *Protecția europeană și internațională a drepturilor omului*, Editura Universul juridic, București, 2015
- 5) Alice Mariana APETREI, *Drepturile omului în Uniunea Europeană*, Ed. Lumen, Iași 2010
- 6) Jean Francois Renucci, *Tratat de drept european al drepturilor omului*, Ed. Hamangiu, Bucuresti, 2009
- 7) Mihail Udriou, Ovidiu Predescu, *Protecția europeană a drepturilor omului și procesul penal roman*, Ed. CH Beck, București, 2008
- 8) Frederic Sudre, *Droit international et droit européen des droits de l'homme (traducere în română)*, Polirom, Iasi, 2006
- 9) Philippe ALSTON (dir.), *L'Union Européenne et les Droits de l'Homme*, Bruylant, Bruxelles, 2001

Webgrafie:

http://eeas.europa.eu/human_rights/index_ro.htm
http://www.europarl.europa.eu/comparl/human_rights/default_en.htm
<http://fra.europa.eu/en>
http://europa.eu/legislation_summaries/human_rights/index_ro.htm

Referințe suplimentare:

Monografii/ Acte normative comentate:

1. Beatrice Andresan-Grigoriu, Tudorel Stefan, *Tratatul Uniunii Europene*. Editie actualizata la 19 septembrie 2018, Ed. Hamangiu, București, 2018
2. Nicolae-Dragos Ploesteanu , Vlad Lacatusu , Darius Farcas, *Protectia datelor cu caracter personal si viata privata – Jurisprudenta CEDO si CJUE*, Ed. Universul Juridic, București, 2018
3. Adrian M. Truichici , Luiza Neagu, *Drept procesual penal – Jurisprudenta Curtii de Justitie a Uniunii Europene*, Ed. Universul Juridic, București, 2018
4. Ramona Mihaela Coman, *Efectele jurisprudentei Curtii de la Strasbourg asupra procesului penal roman*, Ed. Universul Juridic, București, 2017
5. Madalina Tomescu, *Drepturile omului.Tendinte si orientari contemporane*, Editura Pro Universitaria, 2016
6. Carmen-Gina Achimescu, *Principiul subsidiaritatii in domeniul protectiei europene a drepturilor omului*, Ed. CH Beck, București, 2015
7. Ion Gâdea, *Aderarea Uniunii Europene la Conventia europeana a drepturilor omului. Analiza critică*, Ed. CH Beck, București, 2012
8. Silvia Tăbușcă, *Efectele hotararilor CEDO si CJUE in dreptul intern - Analiza asupra dreptului la nediscriminare*, Ed. CH Beck, București, 2012
9. Marin Voicu, *Jurisdicții și procedure judiciare în Uniunea Europeană*, Ed Universul juridic, București, 2010
10. Bianca Selegean-Guțan, *Spatiu european al drepturilor omului. Reforme. Practici. Provocari*, Ed. CH Beck, București, 2008
11. Emanuela Ignatou-Sora, *Egalitate si nondiscriminare in jurisprudenta Curtii Europene de Justitie*, Ed. CH Beck, București, 2008
12. Alina Gentimir, *Procesul penal român în lumina jurisprudenței Curții europene a drepturilor omului*, Ed.Universității AL.I.Cuza, Iași, 2006

Reviste

1. Revista drepturilor omului IRDO http://www.irdo.ro/sectiuni.php?sectiuni_id=6
2. Noua revistă a drepturilor omului <http://www.revistadrepturileomului.ro/>
3. Revista de drept public <http://universuljuridic.ro/reviste/revista-de-drept-public>
4. Revista Dreptul <http://ujr.revistadreptul.ro/>

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Analizarea jurisprudenței CJCE în materia drepturilor fundamentale	Învățarea prin descoperire, studiu de caz, modelarea, brainstorming	2 ore
2.	Analizarea jurisprudenței CJCE în materia drepturilor fundamentale	Învățarea prin descoperire, studiu de caz, modelarea, brainstorming	2 ore
3.	Analizarea jurisprudenței CJCE în materia drepturilor fundamentale	Învățarea prin descoperire, studiu de caz, modelarea, brainstorming	2 ore
4.	Simularea unei proceduri în fața CJCE	metode de simulare	2 ore

5.	Rezolvarea de spețe; jurisprudența CJCE	Învățarea prin descoperire, studiu de caz, exercițiul	2 ore
6.	Rezolvarea de spețe: drepturi civile ; Carta drepturilor fundamentale și Convenția europeană a drepturilor omului	Învățarea prin descoperire, studiu de caz, exercițiul	2 ore
7.	Rezolvarea de spețe: drepturi politice; Carta drepturilor fundamentale și Convenția europeană a drepturilor omului	Învățarea prin descoperire, studiu de caz, exercițiul	2 ore
8.	Rezolvarea de spețe: drepturi culturale; Carta drepturilor fundamentale	Învățarea prin descoperire, studiu de caz, exercițiul	2 ore
9.	Rezolvarea de spețe: drepturi sociale; Carta drepturilor	Învățarea prin descoperire, studiu de caz, exercițiul	2 ore
10.	Rezolvarea de spețe: drepturi sociale; Carta drepturilor fundamentale și Carta drepturilor sociale	Învățarea prin descoperire, studiu de caz, exercițiul	2 ore
11.	Analizarea jurisprudenței CEDO care reflectă jurisprudența CJCE	Învățarea prin descoperire, studiu de caz, modelarea, brainstorming	2 ore
12.	Analizarea jurisprudenței CEDO care reflectă jurisprudența CJCE	Învățarea prin descoperire, studiu de caz, modelarea, brainstorming	2 ore
13.	Analizarea direcțiilor politicii externe a Uniunii europene în domeniul drepturilor fundamentale	Învățarea prin descoperire, brainstorming	2 ore
14.	Analizarea provocărilor în domeniul drepturilor fundamentale ale strategiilor viitoare ale Uniunii europene	Învățarea prin descoperire, brainstorming	2 ore

Bibliografie

Culegeri de jurisprudență CJCE

B. Ionita, Cosmin Flavius Costas, Fabian Gyula, Sergiu Deleanu, *Curtea de Justiție europeană. Jurisprudență. Hotărâri comentate*, Ed. Editura Wolters Kluwer, 2007
Călin Dragoș, Georgiana Tudor, *Jurisprudența CJCE. Vol. II*, Ed. CH Beck, 2006

Culegeri de jurisprudență CEDO

Vincent Berger, *Jurisprudența Curții europene a drepturilor omului*, IRDO, 2006
Radu Chiriță, *Curtea europeană a drepturilor omului. Hotărâri*, Ed. CH Beck, 2007
Corneliu Liviu Popescu, *Jurisprudența Curții europene a drepturilor omului*, Ed. CH Beck, 2006
[Frederic Sudre](#), [Jan-Pierre Maguenaud](#), [Joel Andriantsimbazovina](#), [Michel Levinet](#), *Marile hotărâri ale Curții europene a drepturilor omului*, Ed. Rosetti, 2001

Webgrafie

CJCE

http://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/
https://e-justice.europa.eu/content_eu_case_law-12-ro.do
http://eur-lex.europa.eu/RECH_naturel.do
http://www.juradmin.eu/en/jurisprudence/jurifast_en.html
<http://ec.europa.eu/civiljustice/jure/index.htm>
<http://www.caselex.com/>
<http://www.csm1909.ro/csm/index.php?cmd=9502>
<http://www.ier.ro/activit%C4%83%C8%9Bi/coordonare-traduceri/acquis-comunitar-%C3%AEn-limba-rom%C3%A2n%C4%83.html>

CEDO

<http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=caselaw/HUDOC&c=>

<http://jurisprudencedo.com/>

<http://www.hotaricedo.ro/>

<http://www.csm1909.ro/csm/index.php?cmd=950301>

<http://www.ier.ro/activit%C4%83%C8%9Bi/coordonare-traduceri/baze-de-date/jurispruden%C5%A3a-cedo.html>

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Aplicarea institutiilor juridice ale domeniului drepturilor omului in toate domeniile de activitate la nivelul comunitatii locale, nationale, internationale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Înțelegerea și analizarea problematicii drepturilor fundamentale la nivelul Uniunii europene	Verificare scrisă finală	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezență, participare la explicarea și soluționarea cazurilor practice, prezentare referat	Chestionarea orală curentă, proiect, test	50%
10.6 Standard minim de performanță			
- rezolvarea unor cauze care implica incalcarea unui drept individual sau colectiv; - cunoasterea procedurii de urmat in cazul incalcarii unui drept individual sau colectiv			

Data completării
26.09.2019

Titular de curs
Lect. univ. dr. Alina Gentimir

Titular de seminar
Lect. univ. dr. Alina Gentimir

Data avizării in departament

Director de departament
Prof. univ. dr. Gabriela Pascariu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	II - Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Drept European

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Uniunea Europeană în sistemul relațiilor internaționale Modul 1: UE ca actor global; Modul 2: Europa lărgită și politica de vecinătate						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect.univ.dr. Teodor-Lucian MOGA						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect.univ.dr. Teodor-Lucian MOGA						
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care:	curs	2	seminar/laborator	2
3.2 Total ore din planul de învățământ	56	din care:	curs	28	seminar/laborator	28
3.3 Distribuția fondului de timp						ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele						30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren						29
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri						30
Tutoriat						1
Examinări						4
Alte activități.....						
3.4 Total ore studiu individual						94
3.5 Total ore pe semestru						150
3.6 Număr de credite						6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Nu e cazul
4.2 De competențe	Nu e cazul

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Acces la sisteme de proiecție, acces la internet, tablă
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Acces la sisteme de proiecție, acces la internet, tablă

6. Competențe specifice acumulate

Competen	C1. Capacitatea de a înțelege, a asocia și a reflecta critic asupra teoriilor și modelelor de analiză din domeniu; dezvoltarea competențelor de a utiliza cunoașterea acumulată în analiza și evaluarea critică din perspectivă pluridisciplinară a procesului de integrare europeană și a acțiunii Uniunii Europene pe plan intern și la nivel internațional C2. Capacitatea de a evalua, analiza și elabora strategii, politici și programe europene, de a interpreta evenimente, dezvoltări și politici în context local, național, regional ca efecte ale acțiunii Uniunii Europene C3. Capacitatea de a identifica independent, de a culege, analiza și interpreta documente, baze de date, informații relevante pentru aria de studiu, de a formula noi idei și tendințe în domeniu C4. Dezvoltarea competențelor de interpretare, analiză și aplicare a acquis-ului comunitar în mediul public și privat de afaceri, în diferite entități și organisme pe componente aflate sub impactul aplicării politicilor europene și al sistemului de guvernare multinivel al UE. C5. Capacitatea de a manageria structuri organizaționale diverse și de a conduce echipe într-un mediu multicultural, de a identifica nevoi, de a elabora și implementa proiecte adecvate obiectivelor stabilite C6. Capacitatea de a utiliza metodologii de cercetare avansată în analiza unor situații specifice ariei studiate, de a transfera ideii și cunoștințe pentru specialiști și publicul larg
Competențe transversale	1. Capacitatea de a lucra structurat, planificat și de a lua decizii privind situații complexe, de a identifica, defini și soluționa probleme într-un context internațional și multicultural 2. Capacitatea de comunicare interpersonală, de lucru în echipă sau de asumare de leadership în instituții și echipe diverse 3. Capacitatea de acțiune profesională și socială în mediul european; identificarea oportunităților de dezvoltare personală și valorificarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare în procesul învățării continue

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	• Să faciliteze înțelegerea de către studenți a rolul internațional al Uniunii Europene; • Să examineze diferitele instrumente prin care Uniunea Europeană urmărește realizarea acțiunilor sale externe în sistemul relațiilor internaționale; • Să evalueze evoluția politicii externe și a rolului de securitate al Uniunii Europene la nivel internațional; • Să familiarizeze studenții cu multitudinea de actori și procese decizionale care justifică prezența internațională a Uniunii Europene; • Să analizeze evoluția relațiilor externe dintre Uniunea Europeană și restul lumii.
7.2. Obiectivele specifice	Cursul își propune să ofere informații și să faciliteze înțelegerea rolului contemporan al UE ca actor internațional la nivelul politicii mondiale, să realizeze o evaluare critică a instituțiilor, acțiunilor și politicilor UE în privința relațiilor externe și să examineze dezbaterile actuale legate de impactul UE la nivel internațional. Cursul se concentrează, în primă fază, atât pe cadrul teoretic de desfășurare al acțiunilor externe ale UE, cât și pe cel instituțional (Acorduri internaționale, Tratatul de la Lisabona 2009 și Serviciul European de Acțiune Externă a UE, Politica Externă și de Securitate Comună, Politica de Securitate și de Apărare Comună), ca, în a doua fază, să analizeze preponderent relațiile UE cu SUA, Rusia, BRICs, cu țările incluse în Politica Europeană de Vecinătate (PEV), cu cele din Africa, Caraibe și Pacific (ACP), semnatare ale Convenției de la Lomé, cu cele incluse în politica de extindere a UE, ca, în ultimă fază, să se axeze pe analiza provocărilor actuale, precum rolul UE în combaterea terorismului.

Până la sfârșitul cursului, studenții ar trebui să aibă o înțelegere a evoluției rolului Europei în afacerile mondiale, să demonstreze o capacitate de a explica și de a evalua politică externă contemporană a UE, și o mai mare capacitate de a analiza critic acțiunile sale externe. Să dezvolte, totodată, abilități de prezentare și de scriere a eseurilor.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	O introducere în studierea UE în contextual relațiilor internaționale	Prelegere, conferință, curs interactiv	2
2.	UE în sistemul RI (perspectivă teoretică I): Realism vs. Liberalism	Prelegere, conferință, curs interactiv	2
3.	UE în sistemul RI (perspectivă teoretică II): Teorii alternative – Constructivism și Neo-marxism	Prelegere, conferință, curs interactiv	2
4.	UE în sistemul RI (perspectivă teoretică III) Alte abordări: comunitatea de securitate, Școala de la Copenhaga, procesul de Europeanizare, soft power & normative power etc.	Prelegere, conferință, curs interactiv	2
5.	Politica economică și diplomația comercială UE la nivel mondial	Prelegere, conferință, curs interactiv	2
6.	UE și relația economică cu alți actori globali: ONU, OMC, FMI, BM, OSCE, BRICS	Prelegere, conferință, curs interactiv	2
7.	UE ca actor securitar internațional: Tratatate, instituții, politici (I)	Prelegere, conferință, curs interactiv	2
8.	UE ca actor securitar internațional: Tratatate, instituții, politici (II)	Prelegere, conferință, curs interactiv	2
9.	Relația UE-SUA/NATO	Prelegere, conferință, curs interactiv	2
10.	Politica Europeană de Vecinătate (dimensiunea estică): Parteneriatul Estic, Relația UE-Rusia, conflicte înghețate, criza ucraineană	Prelegere, conferință, curs interactiv	2
11.	Politica Europeană de Vecinătate (dimensiunea mediteraneană): Uniunea pentru Mediterană, Primăvara Arabă, criza siriană	Prelegere, conferință, curs interactiv	2
12.	Extinderea UE	Prelegere, conferință, curs interactiv	2
13.	Fenomenul terorismului, traficul de arme & droguri, extremismul, securitatea cibernetică, securitatea energetică	Prelegere, conferință, curs interactiv	2

14.	Mediu + teme non-securitare. Instrumentele de ajutor extern ale UE. Implicarea UE în Africa, MERCOSUR, ASEAN	Prelegere, conferință, curs interactiv	2

Bibliografie**Referințe principale:**

- Hill C. and Smith M, International Relations of the European Union, Oxford University Press, 2005 (disponibilă în biblioteca FEAA, dar și scanat)
- Michael Smith , 2005, The EU as an international actor, in J. Richardson (ed.), European Union Power and policy-making, 4th Edition, Routledge, cap. 14.
- Helen Wallace, Mark A. Pollack și Alasdair A. Young, Elaborarea politicilor in Uniunea Europeană, ed.a VI-a (disponibilă în biblioteca CSE atât în engleză, cât și în română; cap. 15, 16, 17, 18, dar și scanat)
- Ginsberg Roy H., The European Union in Global Security: The Politics of Impact (Palgrave Studies in European Union Politics) (disponibilă în biblioteca CSE)
- Kratochvil Petr, Constructivism and Rationalism in EU External Relations: The Case of the European Neighbourhood Policy (disponibilă în biblioteca CSE)
- Woolcock Stephen, European Union Economic Diplomacy (Global Finance) (disponibilă în biblioteca CSE)
- Smith Karen E., European Union Foreign Policy in a Changing World (Second Edition) (disponibilă în biblioteca CSE)

Referințe suplimentare:

Vor fi oferite pe perioada derulării cursului prin intermediul platformei Blackboard Learn FEAA.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	O introducere în studierea UE în contextual relațiilor internaționale	Analiza documentelor, procedurilor, instrumentelor europene pe baza unor referate științifice (Fixarea temelor de echipă și individuale)	2
2.	Evaluarea politicilor europene – reglementarea inteligentă și analiza impactului	Dezbateri, prezentări individuale și de către echipe de studenți și analiza unor studii de caz	2
3.	UE în sistemul RI (perspectivă teoretică II): Teorii alternative – Constructivism și Neo-marxism	Dezbateri, prezentări individuale și de către echipe de studenți și analiza unor studii de caz	2
4.	UE în sistemul RI (perspectivă teoretică III) Alte abordări: comunitatea de securitate, Școala de la Copenhaga, procesul de Europenizare, soft power & normative power etc.	Dezbateri, prezentări individuale și de către echipe de studenți și analiza unor studii de caz	2
5.	Politica economică și diplomația comercială UE la nivel mondial	Dezbateri, prezentări individuale și de către echipe de studenți și analiza unor studii de caz	2
6.	UE și relația economică cu alți actori globali: ONU, OMC, FMI, BM, OSCE, BRICS	Dezbateri, prezentări individuale și de către echipe de studenți și analiza unor studii de caz	2
7.	UE ca actor securitar internațional: Tratatate, instituții, politici (I)	Dezbateri, prezentări individuale și de către echipe de studenți și analiza unor studii de caz	2
8.	UE ca actor securitar internațional: Tratatate, instituții, politici (II)	Dezbateri, prezentări individuale și de către echipe de studenți și analiza unor studii de caz	2

9.	Relația UE-SUA/NATO	Dezbateri, prezentări individuale și de către echipe de studenți și analiza unor studii de caz	2
10.	Politica Europeană de Vecinătate (dimensiunea estică): Parteneriatul Estic, Relația UE-Rusia, conflicte înghețate, criza ucraineană	Dezbateri, prezentări individuale și de către echipe de studenți și analiza unor studii de caz	2
11.	Politica Europeană de Vecinătate (dimensiunea mediteraneană): Uniunea pentru Mediterană, Primăvara Arabă, criza siriană	Dezbateri, prezentări individuale și de către echipe de studenți și analiza unor studii de caz	2
12.	Extinderea UE	Dezbateri, prezentări individuale și de către echipe de studenți și analiza unor studii de caz	2
13.	Fenomenul terorismului, traficul de arme & droguri, extremismul, securitatea cibernetică, securitatea energetică	Dezbateri, prezentări individuale și de către echipe de studenți și analiza unor studii de caz	2
14.	Medii + teme non-securitare. Instrumentele de ajutor extern ale UE. Implicarea UE în Africa, MERCOSUR, ASEAN	Dezbateri, prezentări individuale și de către echipe de studenți și analiza unor studii de caz	2

Bibliografie**Seminar nr. 1:**

Hill C. and Smith M, International Relations of the European Union, Oxford University Press, 2005 (disponibilă în biblioteca FEAA), cap. I, scanat

Ginsberg, R, 'Conceptualizing the EU as an International Actor: Narrowing the Theoretical Capability-Expectations Gap', Journal of Common Market Studies, vol. 37, no. 3, Autumn 1999

Seminar nr. 2:

Hill C. and Smith M, International Relations of the European Union, Oxford University Press, 2005 (scanat sau disponibilă în biblioteca FEAA), cap. al II-lea.

Anne-Marie Slaughter, International Relations, Principal Theories (pdf, în folderul săptămânii)

John Baylis and Steve Smith, The Globalization of World Politics, 2001, Capitolele „Realism” și „Liberalism” (pp. 141-181)

Seminar nr. 3:

Helen Wallace, Mark A. Pollack și Alasdair A. Young, Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană, ed.a VI-a (disponibilă în biblioteca CSE atât în engleză, cât și în română) Cap. al II-lea

Kratochvil Petr, Constructivism and Rationalism in EU External Relations: The Case of the European Neighbourhood Policy (disponibilă în biblioteca CSE)

Seminar nr. 4:

Hill C. and Smith M, International Relations of the European Union, Oxford University Press, 2005 (scanat sau disponibilă în biblioteca FEAA), cap. al II-lea.

Helen Wallace, Mark A. Pollack și Alasdair A. Young, Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană, ed.a VI-a (disponibilă în biblioteca CSE atât în engleză, cât și în română) Cap. al II-lea

Joseph Nye, Soft Power: The Means to Success in World Politics (în română Puterea blândă, Editura Institutul European, Iași, 2009) – biblioteca CSE

Seminar nr. 5:

Hill C. and Smith M, International Relations of the European Union, Oxford University Press, 2005 (scanat sau disponibilă în biblioteca FEAA), cap. al XII-lea

Helen Wallace, Mark A. Pollack și Alasdair A. Young, Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană, ed.a VI-a (disponibilă în biblioteca CSE atât în engleză, cât și în română) Cap. al XVI-lea

Stephen Woolcock, 2013, European Union Economic Diplomacy (Cap. 1 în folder; întreaga carte în biblioteca

CSE)

Seminar nr. 6:

Frieden, J.A, Lake, D.A., Schultz, K.A., 2013, World Politics, W. W. Norton & Company (scanat), pp. 68-71 și 189-205

European Commission, 2013, How the EU works with the WTO (disponibil pe internet)

European Commission, 2009, EU and BRICs: Challenges and opportunities for European competitiveness and cooperation (disponibil pe internet)

Seminar nr. 7:

Helen Wallace, Mark A. Pollack și Alasdair A. Young, Elaborarea politicilor in Uniunea Europeană, ed.a VI-a (disponibilă în biblioteca CSE atât în engleză, cât și în română) Cap. 18

Handbook on the Common Security and Defence Policy of EU, 2010 (disponibil pe internet)

Wolfgang Wessels and Franziska Bopp, 2008, The Institutional Architecture of CFSP after the Lisbon Treaty Constitutional breakthrough or challenges ahead?, Centre for European Public Policy (disponibil pe internet)

Seminar nr. 8:

Jolyon Howorth, CSDP and NATO Post-Libya: Towards the Rubicon?, Egmont Security Policy Brief, No. 35, July 2012 (disponibil pe internet)

Deighton, Anne, 2002, 'The European Security and Defence Policy', Journal of Common market Studies, Vol 40, No. 4 (disponibil pe internet)

Strategic Trends 2015, http://www.css.ethz.ch/en/publications/strategic-trends/details.html?id=/s/t/r/a/strategic_trends_2016 (disponibil pe internet)

Seminar nr. 9:

Hill C. and Smith M, International Relations of the European Union, Oxford University Press, 2005 (scanat sau disponibilă în biblioteca FEAA), cap. al XVI-lea

European Commission, EU Relations with the United States of America, http://eeas.europa.eu/us/index_en.htm

Seminar nr. 10:

Evaluarea PEV, 2015, http://eeas.europa.eu/archives/docs/enp/documents/2015/151118_joint-communication_review-of-the-enp_en.pdf

Richard G. Whitman, Stefan Wolff 2010, The European Neighbourhood Policy in perspective, Routledge (disponibilă în biblioteca CSE și scanată)

Seminar nr. 11:

Review of the ENP, http://eeas.europa.eu/enp/documents/2015/151118_joint-communication_review-of-the-enp_en.pdf

Political Islam, CEPS Analysis 2007 (disponibil pe internet)

Seminar nr. 12:

Frieden, J.A, Lake, D.A., Schultz, K.A., 2013, World Politics, W. W. Norton & Company (scanat), pp. 242-247

Contracarea terorismului la nivel de UE: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/crisis-and-terrorism/index_en.htm

Seminar nr. 13:

Helen Wallace, Mark A. Pollack și Alasdair A. Young, Elaborarea politicilor in Uniunea Europeană, ed.a VI-a (disponibilă în biblioteca CSE atât în engleză, cât și în română) Cap. 17

Heather Grabbe, 2014, Six Lessons of Enlargement Ten Years On: The EU's Transformative Power in Retrospect and Prospect, Journal of Common Market Studies.

Seminar nr. 14:

UE-Mercosur, <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/mercosur/>

UE-Africa, <http://www.eeas.europa.eu/africa/>

UE-Asean, <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/asean/>

Europe Aid: http://ec.europa.eu/europeaid/index_en.htm

Helen Wallace, Mark A. Pollack și Alasdair A. Young, Elaborarea politicilor in Uniunea Europeană, ed.a VI-a (disponibilă în biblioteca CSE atât în engleză, cât și în română), Politica de mediu, pp. 275-276.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Înțelegerea politicii externe a UE, a rolului pe care UE îl deține la nivel internațional și capacitatea de a evalua impactul dimensiunii externe a UE sunt necesare specialiștilor care activează în domeniul studiilor europene atât în mediul public, cât și în mediul privat sau sectorul non-guvernamental. Disciplina dezvoltă competențe de acțiune în mediul economic, social, politic european, conținutul disciplinei fiind alcătuit prin raportare la curricula unor universități occidentale de prestigiu, dar și prin raportare la cerințele mediului diplomatic, administrativ și politic la nivel național și european.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	- nivelul de cunoștințe; - calitatea documentării; - evaluarea critică; - capacitatea de a asocia interpretările și analizele cu procesul de integrare în ansamblul său - capacitate de redactare eseu științific	Redactare eseu	60%
10.5 Seminar/ Laborator	- nivelul de cunoștințe; - calitatea documentării; - evaluarea critică; - capacitatea de a asocia interpretările și analizele cu procesul de integrare în ansamblul său - capacitatea de a lucra în echipă - capacitatea de conduce prezentări	Prezentări în echipă (30%), prezentări individuale (10%), calitatea dezbaterilor	40%

10.6 Standard minim de performanță

nota 5: Redactare eseu (și prezentarea sa orală în sesiune); 2500 cuvinte (aprox. 5, 6 pagini). Subiecte din temele discutate la curs: o listă de propuneri + teme la alegere (de discutat în prealabil)

Sugestii de contribuții:

1. Analiza politicii externe a UE – o pledoarie pentru... (liberalism, realism, constructivism)
 2. Realism în relația UE-Rusia. Un nou Război Rece?
 3. Amenințările la adresa democrației liberale la nivel de UE
 4. Care este conexiunea dintre liberalism și politica economică a UE?
 5. Valorile europene și importanța lor. Pe ce se axează? Mai sunt ele de actualitate?
 - 6.
 7. Este UE un model de soft power în sfera relațiilor internaționale, așa cum o caracterizează Joseph Nye Jr.? Implicații pentru modelul de securitate europeană
 8. Abordare UE vs. Rusia. Soft power vs. Hard power?
 9. Abordare UE vs. SUA. Soft power vs. Hard power?
 10. Sancțiunile UE. Soft mai degrabă decât hard?
- Etc.

Data completării
18.09.2019

Titular de curs
Lect. univ. dr. Teodor-Lucian MOGA

Titular de seminar
Lect. univ. dr. Teodor-Lucian MOGA

Data avizării

Director de departament
Prof. univ. dr. Gabriela Pascariu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de DREPT
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	DREPT
1.5 Ciclul de studii	MASTER, Ciclul II de studii
1.6 Programul de studii / Calificarea	DREPT EUROPEAN

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	DREPT SOCIAL EUROPEAN						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. dr. Vasile Septimiu Panainte						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. dr. Vasile Septimiu Panainte						
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestru	2	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					51
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual					133
3.8 Total ore pe semestru					175
3.9 Număr de credite					7

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	-
4.2 De competențe	-

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Materiale: laptop, videoproiector, suport de curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Materiale: laptop, videoproiector, suport de curs.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitatea de a caracteriza sistemul național de securitate socială, inclusiv prin analiza comparativă a componentelor public și privat C2. Capacitatea de a identifica normele europene aplicabile sistemului național de securitate socială C3. Capacitatea de a corela critic normele naționale și europene în domeniu, de a emite judecăți de valoare cu privire la construcția și funcționarea sistemului național în context european C4. Capacitatea de a aplica corelat în spețe normele naționale și europene C5. Capacitatea de a valorifica practica judiciară națională și europeană în domeniu
Competențe transversale	CT1. Capacitatea de a înțelege dimensiunea complexă a raporturilor de drept social, dinamica domeniului și legăturile cu alte ramuri de drept CT2. Capacitatea de (auto)evaluare a statutului juridic personal în sistemul de securitate socială național și european, precum și a perspectivelor evolutive CT3. Dezvoltarea abilităților de comunicare și argumentare, inclusiv în contradictoriu

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Prezentarea, analiza și însușirea doctrinei și practicii judiciare în domeniu, cunoașterea specificului jurisdicțional, național și european, deprinderea unor abilități practice privind soluționarea spețelor.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: ▪ Descrie principalele noțiuni și instituții de drept social european▪ Explice raportul între normele naționale și europene în domeniu▪ Coreleze și aplice normele naționale și europene în domeniu▪ Valorifice jurisprudența relevantă națională și europeană în domeniu

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații <i>(ore și referințe bibliografice)</i>
1.	Noțiuni fundamentale: riscurile sociale, securitatea socială, politici sociale, welfare state (I)	- prelegere (expunerea temei, explicații și comentarii) - metode interactive (interpelarea, dialogul, dezbateră)	2 ore
2.	Noțiuni fundamentale: riscurile sociale, securitatea socială, politici sociale, welfare state (II)	- prelegere - metode interactive	2 ore
3.	Noțiunea, izvoarele și principiile dreptului social european	- prelegere - metode interactive	2 ore
4.	Instituții și organizații internaționale relevante. Raporturile dintre Organizația Internațională a Muncii și Uniunea Europeană	- prelegere - metode interactive	2 ore
5.	Carta socială europeană	- prelegere - metode interactive	2 ore
6.	Libera circulație a lucrătorilor comunitari (I)	- prelegere - metode interactive	2 ore

7.	Libera circulație a lucrătorilor comunitari (II)	- prelegere - metode interactive	2 ore
8.	Egalitatea de șanse și egalitatea de tratament în materie de încadrare în muncă și de muncă (I)	- prelegere - metode interactive	2 ore
9.	Egalitatea de șanse și egalitatea de tratament în materie de încadrare în muncă și de muncă (II)	- prelegere - metode interactive	2 ore
10.	Convenția europeană a drepturilor omului și libertăților fundamentale din perspectiva dreptului social. Practica CEDO privind drepturile sociale și economice	- prelegere - metode interactive	2 ore
11.	Coordonarea sistemelor de securitate socială în cadrul UE	- prelegere - metode interactive	2 ore
12.	Aplicarea normelor europene de drept social de către instanțele naționale. Decizii relevante în materia dreptului social pronunțate de Curtea Constituțională a României	- prelegere - metode interactive	2 ore
13.	Jurisprudența relevantă a CJUE (I)	- prelegere - metode interactive	2 ore
14.	Jurisprudența relevantă a CJUE (II)	- prelegere - metode interactive	2 ore

Bibliografie

1. Claudia Ana Moarcăș, Dreptul social al Uniunii Europene în practică, Partea I, Ed. Universul Juridic, 2019;
2. Claudia Ana Moarcăș (coord.), Dreptul social al Uniunii Europene în practică, Partea a II-a, Ed. Universul Juridic, 2019;
3. Septimiu Panaite, Drept european al muncii, Ed. Hamangiu, 2017;
4. Raluca Dimitriu, Dreptul muncii. Anxietati ale prezentului, Ed. Rentrop și Straton. București, 2016;
5. Nicolae Voiculescu, Neagu Vasile, Protecția drepturilor lucrătorilor în dreptul internațional și european, Ed. Universitară, București, 2016;
6. Cristina Casian, Ana-Maria Vlasceanu, Drept social european (sinteze și grile), Ed. C.H. Beck, 2012;
7. Claudia Ana Moarcăș Costea, Instrumente de coordonare a sistemelor de securitate socială, Ed. C.H. Beck, 2011;
8. Nicolae Voiculescu, Drept comunitar al muncii, Ed. Wolters Kluwer, 2009;
9. Andrei Popescu, Dreptul internațional și european al muncii, ed. a II-a, Ed. C.H. Beck, București, 2008;
10. Ovidiu Tinca, Drept social comunitar, Ed. Lumina Lex, București, 2002;
11. Roger Blanpain, European Labour Law, Kluwer International, 2014;
12. Jean-Michel Servais, International Labour Law, 4th Ed. Kluwer 2014;
13. Bernard Teyssie, Droit européen du travail, ediția a 4-a, Ed. LexisNexis, Paris, 2013;
14. Jean-Michel Servais, Droit social de l'Union européenne, Ed. Bruylant, Bruxelles, 2011;
15. Brian Bercusson, European Labour Law, ediția a 2-a, Cambridge University Press, Cambridge, 2009;
16. Frédéric Sudre, Droit européen et international des droits de l'homme, 13e édition, Presses Universitaires de France, 2016.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Perspectiva diacronică și sincronică asupra welfare state; modele conceptuale de welfare state	metode interactive: interpelarea, dialogul, dezbateră având drept suport bibliografia recomandată privind reglementări, teorii și spețe, prezentarea și comentarea unor referate și studii de caz, prezentarea și analiza comparativă a unor soluții de practică judiciară.	2 ore

2.	Modelul social european	metode interactive	2 ore
3.	Carta comunitară a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor Codul european al securității sociale Convenția europeană de securitate socială	metode interactive	2 ore
4.	Libera circulație a lucrătorilor în spațiul comunitar	metode interactive	2 ore
5.	Egalitatea de șanse și de tratament în dreptul social european și în dreptul național	metode interactive	2 ore
6.	Aspecte jurisdicționale - analiză practică judiciară: aplicarea normelor de drept social european de către instanțele naționale	metode interactive	2 ore
7.	Aspecte jurisdicționale - analiză practică judiciară: CJUE	metode interactive	2 ore

Bibliografie

1. Adrian Claudiu Popoviciu, *Lucrătorul în dreptul european*, Ed. C.H. Beck, 2014;
2. Claudia Ana Costea Moarcaș, *Drepturile sociale ale lucrătorilor migranți*, Ed. C.H. Beck, București, 2011;
3. Claudia Ana Moarcaș Costea, *Drept social european*, Ed. CH. Beck, 2010;
4. Răzvan Anghel, *Hotărâri CEDO relevante în materia raporturilor de muncă și asigurărilor sociale*, Ed. Rosetti, București, 2016;
5. Costel Gîlcă, *Practica relevantă a Curții de Justiție a Comunității Europene de la integrarea României*, Ed. Monitorul Oficial, 2009;
6. Costel Gîlcă, *Codul european al muncii și securității sociale*, Ed. Wolters Kluwer, 2009;
7. Costel Gîlcă, *Jurisprudența Curții de Justiție a Comunităților Europene. Drept social. Vol. I: Principii. Libera circulație a lucrătorilor*, Ed. Hamangiu, București, 2008;
8. Emanuela Ignățoiu-Sora, *Egalitate și nondiscriminare în jurisprudența Curții Europene de Justiție*, Ed. C.H. Beck, București, 2008;
9. Marin Preda, *Politica socială românească între sărăcie și globalizare*, Ed. Polirom, Iași, 2007.
10. *Revista română de dreptul muncii: 2013-2019.*

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este menit să corespundă cu:

- așteptările oricărei persoane juridice (instituție/autoritate publică, societate comercială, asociație sau fundație ș.a.) care angajează consilieri juridici;
- activitățile specifice desfășurate de avocați;
- activitățile specifice desfășurate de judecătorii, asistenții judiciari și grefierii din cadrul secțiilor specializate în soluționarea conflictelor individuale de muncă și de asigurări sociale din cadrul tribunalelor și curților de apel.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Gradul de însușire a materiei predate (în special competențele C1, C2, C3, prin prisma obiectivelor)	examen final scris	50%

10.5 Seminar/ Laborator	Capacitatea de a analiza și soluționa spețe (în special competențele C4, C5, prin prisma obiectivelor)	evaluare pe parcurs: studii de caz, referate, teste, întrebări	50%
10.6 Standard minim de performanță			
- cunoașterea noțiunilor fundamentale și a instituțiilor relevante în materie;- cunoașterea principalelor acte normative europene;- cunoașterea modului de aplicare a normelor europene de drept social de către instanțele naționale.			

Data completării
19.09.2019

Titular de curs
Conf. dr. Vasile Septimiu Panainte

Titular de seminar
Conf. dr. Vasile Septimiu Panainte

Data avizării în departament

Director de departament
Prof. dr. Gabriela Pascariu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	FACULTATEA DE DREPT
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	DREPT
1.5 Ciclu de studii	Ciclu II STUDII DE MASTER
1.6 Programul de studii / Calificarea	DREPT EUROPEAN

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ETICĂ ȘI INTEGRITATE ACADEMICĂ						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. dr. Dorin Nastas						
2.3 Titularul activităților de seminar	-						
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestru	2	2.6 Tip de evaluare	VP	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	1	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	-
3.4 Total ore din planul de învățământ	14	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	-
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					19
Pregătire seminarii/ laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					13
Tutoriat					-
Examinări					1
Alte activități.....					-
3.7 Total ore studiu individual					61
3.8 Total ore pe semestru					75
3.9 Număr de credite					3

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	-
4.2 De competențe	-

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	-
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	-

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	- Utilizarea adecvată a conceptelor, teoriilor și metodelor din domeniul juridic în scopul realizării unui demers de cercetare corect din punct de vedere deontologic;- Utilizarea tehnicilor și instrumentelor logice specifice profesiilor din domeniul juridic pentru analiza situațiilor cu implicații etice și pentru generarea unui plan de cercetare;- Utilizarea eficientă a cunoștințelor dobândite în culegerea datelor și informațiilor referitoare la o problemă de drept concretă supusă cercetării sau analizei deontologice;- Interpretarea și utilizarea adecvată a surselor de drept în analiza situațiilor juridice, precum și în încadrarea și soluționarea lor corectă din punct de vedere deontologic și juridic.
Competențe transversale	- Realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil, cu respectarea regulilor deontologice specifice domeniului juridic;- Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă (specifice domeniului juridic, dar și interdisciplinare);- Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare și de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă străină de circulație internațională.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Cunoașterea elementelor relevante de etică, integritate academică și deontologie profesională, înțelegerea și folosirea lor în planificarea și realizarea activităților de studiu și cercetare precum și în redactarea lucrărilor cu caracter științific.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: • Folosească practici corecte din punct de vedere etic în organizarea și realizarea cercetării juridice, redactării lucrărilor științifice și în comunicarea academică• Înțeleagă care sunt formele și manifestările plagiatului în viața academică• Folosească maniere oneste de evitare și contracarare a plagiatului• Însușească repere utile pentru construirea și asumarea autonomă a unui cod etic personal în mediul universitar.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	De ce să studiem etica și integritatea academică?	Prelegere asistată de calculator. Interacțiune cu sala	2 ore; sursele bibliografice

2.	Fundamente ale eticii academice. Codul etic universitar. Integritatea academică	Prelegere asistată de calculator. Interacțiuni cu sala	2 ore; sursele bibliografice
3.	Lipsa de onestitate și integritate academică. Forme și exemple	Prelegere asistată de calculator. Interacțiuni cu sala	2 ore; sursele bibliografice
4.	Plagiatul în mediul universitar. Formele plagiatului	Prelegere asistată de calculator. Interacțiuni cu sala	2 ore; sursele bibliografice
5.	Identificarea și sancționarea plagiatului	Prelegere asistată de calculator. Interacțiuni cu sala	2 ore; sursele bibliografice
6.	Redactarea corectă a unei lucrări academice	Prelegere asistată de calculator. Interacțiuni cu sala	2 ore; sursele bibliografice
7.	Etica cercetării, colaborării în echipă și a dialogului științific	Prelegere asistată de calculator. Interacțiuni cu sala	2 ore; sursele bibliografice

Bibliografie curs**Referințe principale:**

1. Burtea-Cioroianu C.-E. și Nicola E.-V. (2012). *Metodologie juridica. Curs pentru studenți*. București: Univers Juridic.
2. Capcelea, V. (2016). *Etica și comportamentul civilizată*. București: Pro Universitaria.
3. Deaconu, Ș. (2013). *Metodologie juridica. Curs practic pentru studenți*. Editia a 3-a. București: Hamangiu.
4. Ghigheci, C. (2017). *Etica profesiilor juridice*. București: Hamangiu.
5. Papadima, L. (Coord.) (2017). *Deontologie academică. Curriculum-cadru*. București: Editura Universității din București.
6. Șercan E. (2017). *Deontologie academică. Ghid Practic*. București: Editura Universității din București.
7. Ștefan, E. E. (2018). *Etică și integritate academică*. București: Pro Universitaria.
8. Volosevici, D. (2016). *Metodologie juridica. Curs practic*. București: Pro Universitaria.

Referințe suplimentare:

- *Legislație și acte normative relevante pentru etică, deontologie și cercetare*

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
-	-	-	-

Bibliografie seminar -**9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului**

Cursul corespunde nevoilor comunității academice de a se asigura o conduită etică și riguroasă în realizarea cercetării academice și a lucrărilor științifice de către studenții ciclului I de studii

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Performanța la testul final	Subiecte tip grilă	100 %
10.5 Seminar/ Laborator	-	-	-
10.6 Standard minim de performanță			
Se consideră promovat studentul care obține la evaluarea pe parcurs cel puțin nota 5 (punctajul real la test trebuie să fie de minim 4,50 care, prin rotunjire, se transformă în 5).			

Data completării
20.09.2019Titular de curs
Conf. dr. Dorin NastasTitular de seminar
-

Data avizării în departament

Director de departament
Prof. univ. dr. Gabriela Pascariu